

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (tretia komora)

z 30. novembra 2011*

Vo veci T-208/06,

Quinn Barlo Ltd, so sídlom v Cavane (Írsko),

Quinn Plastics NV, so sídlom v Geele (Belgicko),

Quinn Plastics GmbH, so sídlom v Mayence (Nemecko),

v zastúpení: W. Blau, F. Wijckmans a F. Tuytschaever, advokáti,

žalobkyne,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: pôvodne V. Bottka a S. Noë, neskôr V. Bottka
a N. Khan, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

* Jazyk konania: angličtina.

ktorej predmetom je návrh na zrušenie článkov 1 a 2 rozhodnutia Komisie K(2006) 2098 v konečnom znení z 31. mája 2006 o konaní o uplatnení článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP (vec COMP/F/38.645 – Metakryláty) v rozsahu, v akom sa týkajú žalobkyní, ako aj subsidiárne návrh na zrušenie článku 2 tohto rozhodnutia v rozsahu, v akom ukladá žalobkyniam pokutu alebo subsidiárne zníženie tejto pokuty,

VŠEOBECNÝ SÚD (tretia komora),

v zložení: predseda komory O. Czúcz, sudcovia I. Labucka (spravodajkyňa)
a D. Gratsias,

tajomník: J. Plingers, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 10. mája 2011,

vyhlásil tento

Rozsudok

Okolnosti predchádzajúce sporu

- ¹ Komisia Európskych spoločenstiev v rozhodnutí Komisie K(2006) 2098 v konečnom znení z 31. mája 2006 týkajúcom sa konania o uplatnení článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP (vec COMP/F/38.645 – Metakryláty) (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“)

najmä konštatovala, že niektoré podniky porušili článok 81 ES a článok 53 Dohody o európskom hospodárskom priestore (EHP) tým, že sa v období od 23. januára 1997 do 12. septembra 2002 podieľali na viacerých protisúťažných dohodách a zosúlade-
ných postupoch v odvetví metakrylátového priemyslu v rámci celého územia EHP (článok 1 napadnutého rozhodnutia).

- 2 Podľa napadnutého rozhodnutia ide o jediné a nepretržité porušenie týkajúce sa troch nasledujúcich druhov polymetylmetakrylátových („PMMA“) výrobkov: formovacie zmesi, tvrdé dosky a sanitárne výrobky. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že tieto tri výrobky sú fyzicky aj chemicky odlišné a majú rozdielne využitie, ale možno ich vďaka spoločnej vstupnej surovine, metylmetakrylátu (ďalej len „MMA“), považovať za jednu homogénnu skupinu (odôvodnenia č. 4 až 8 napadnutého rozhodnutia).

- 3 Podľa napadnutého rozhodnutia predmetné porušenie spočívalo v rokovaniach o cenách, v uzatváraní, vykonávaní a monitorovaní dohôd o cenách buď formou zvyšovania cien, alebo prinajmenšom udržiavaním existujúcich cien, v preskúmaní možnosti presunutia ceny za dodatočné služby na zákazníka, vo výmene informácií týkajúcich sa trhu a/alebo podnikov, ktoré sú dôverné a dôležité z obchodného hľadiska, ako aj v účasti na pravidelných stretnutiach a ďalších kontaktoch s cieľom uľahčiť porušenie (článok 1 a odôvodnenia č. 1 až 3 napadnutého rozhodnutia).

- 4 Napadnuté rozhodnutie bolo adresované spoločnostiam Degussa AG, Röhm GmbH & Co. KG a Para-Chemie GmbH (ďalej spoločne len „Degussa“), Total SA, Elf Aquitaine SA, Arkema SA (predtým Atofina SA), Altuglas International SA a Altumax Europe SAS (ďalej spoločne len „Atofina“), Lucite International Ltd a Lucite International

UK Ltd (ďalej spoločne len „Lucite“), ICI plc, ako aj žalobkyniam Quinn Barlo Ltd, Quinn Plastics NV a Quinn Plastics GmbH.

- 5 Žalobkyne patria do írskeho konglomerátu Quinn Group Ltd, ktorý 7. mája 2004, po období, počas ktorého trvalo príslušné porušenie, nadobudol celé základné imanie materskej spoločnosti na čele skupiny Barlo (Barlo Group plc, neskôr premenovaná na Barlo Group Ltd) (odôvodnenie č. 299 napadnutého rozhodnutia). Žalobkyne vznikli spojením činností troch pôvodných spoločností skupiny Barlo (ďalej len spoločne „Barlo“) v skupine Quinn v januári 2005:
- Quinn Plastics GmbH je právna nástupkyňa Barlo Plastics GmbH. Podľa napadnutého rozhodnutia sa Barlo Plastics GmbH zúčastnila dohodnutých správaní zistených v odvetví metylmetakrylátov (odôvodnenie č. 297 napadnutého rozhodnutia),
  - Quinn Plastics NV je právna nástupkyňa Barlo Plastics NV. Barlo Plastics NV bola materskou spoločnosťou Barlo Plastics GmbH, ktorá nepriamo vlastnila 100 % jej základného imania (odôvodnenia č. 38, 43 a 301 napadnutého rozhodnutia),
  - Quinn Barlo je právna nástupkyňa Barlo Group Ltd. Ide o materskú spoločnosť pôvodnej skupiny Barlo, ktorá priamo alebo nepriamo vlastní 100 % základného imania pôvodných spoločností Barlo (odôvodnenia č. 300 a 301 napadnutého rozhodnutia).
- 6 Keďže sa Komisia domnievala, že Quinn Barlo a Quinn Plastics NV boli zodpovedné za správanie Quinn Plastics GmbH (predtým Barlo Plastics GmbH) počas obdobia trvania porušenia (odôvodnenia č. 301 a 304 a článok 1 napadnutého rozhodnutia), všetky tri žalobkyne sú adresátni napadnutého rozhodnutia.

- 7 Vyšetřovanie, ktoré vyústilo do prijatia napadnutého rozhodnutia, začalo v súvislosti so žiadosťou Degussy z 20. decembra 2002 o oslobodenie na základe oznámenia Komisie z 19. februára 2002 o oslobodení od pokút a znížení pokút v prípadoch kartelov (Ú. v. ES C 45, s. 3; Mim. vyd. 08/002, s. 155, ďalej len „oznámenie o spolupráci“).
- 8 V dňoch 25. a 26. marca 2003 vykonala Komisia kontroly v priestoroch spoločností Atofina, Barlo, Degussa a Lucite (odôvodnenie č. 59 napadnutého rozhodnutia). Po týchto kontrolách Atofina 3. apríla 2003 a Lucite 11. júla 2003 požiadali o oslobodenie alebo o zníženie pokuty na základe oznámenia o spolupráci (odôvodnenia č. 60 a 66 napadnutého rozhodnutia). Dňa 18. októbra 2004 požiadala ICI o zníženie výšky pokuty podľa oznámenia o spolupráci (odôvodnenie č. 83 napadnutého rozhodnutia). Barlo podľa uvedeného oznámenia žiadosť nepodala.
- 9 Od 9. apríla 2003 do 29. júla 2004 zaslala Komisia Barlo niekoľko žiadostí o informácie podľa článku 11 nariadenia Rady (EHS) č. 17 zo 6. februára 1962, prvé nariadenie implementujúce články [81 ES] a [82 ES] (Ú. v. ES 1964, 13, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3), a potom na základe nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 [ES] a 82 [ES] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205) (odôvodnenia č. 62 až 79 napadnutého rozhodnutia).
- 10 Dňa 17. augusta 2005 prijala Komisia oznámenie o výhradách týkajúce sa jediného a nepretržitého porušenia v súvislosti s MMA, ako aj formovacích zmesí z PMMA, tvrdých dosiek z PMMA a sanitárnych výrobkov z PMMA a zaslala ho najmä žalobkyniam a Quinn Plastics, SA (odôvodnenie č. 85 napadnutého rozhodnutia).

- 11 Pojednávane sa konalo 15. a 16. decembra 2005.
- 12 S prihliadnutím k skutočnostiam predloženým podnikmi v ich odpovediach na oznámenie o výhradách a na pojednávaní sa Komisia rozhodla upustiť od niektorých výhrad, najmä:
- výhrad týkajúcich sa všetkých spoločností, ktorým bolo oznámenie o výhradách určené, pokiaľ ide o časť porušenia týkajúcu sa MMA,
  - výhrad vznesených proti žalobkyniam a Quinn Plastics, SA, pokiaľ ide o formovacie zmesi z PMMA,
  - výhrad vznesených proti Quinn Plastics, SA, z dôvodu tvrdých dosiek z PMMA (odôvodnenie č. 93 napadnutého rozhodnutia).
- 13 Dňa 31. mája 2006 Komisia prijala napadnuté rozhodnutie. Pokiaľ ide o žalobkyne, Komisia konštatovala, že sa podieľali na protisúťažných dohodách a zosúladených postupoch uvedených v bodoch 1 až 3 vyššie v období od 30. apríla 1998 do 21. augusta 2000 [článok 1 písm. l) až n) napadnutého rozhodnutia] a uložila im pokutu 9 miliónov eur, za ktorej zaplatenie boli solidárne zodpovedné [článok 2 písm. e) napadnutého rozhodnutia].
- 14 Pokiaľ ide o výpočet výšky pokuty, Komisia preskúmala závažnosť porušenia a konštatovala, po prvé, že vzhľadom na povahu porušenia a skutočnosť, že sa vzťahovalo na celé územie EHP, šlo o veľmi závažné porušenie v zmysle usmernení k metóde

stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 Zmluvy o ESUO (Ú. v. ES C 9, 1998, s. 3; Mim. vyd. 08/001, s. 171, ďalej len „usmernenia“) (odôvodnenia č. 319 až 331 napadnutého rozhodnutia).

- 15 Ďalej sa domnievala, že v skupine veľmi závažných porušení bolo možné uplatniť na podniky rozdielne zaobchádzanie tak, aby bola zohľadnená ich skutočná ekonomická schopnosť výrazne narušiť hospodársku súťaž. Preto konštatovala, že v predmetnej veci dotknuté podniky „[bolo možné] rozdeliť do [troch] kategórií podľa ich príslušného podielu na obrate dosiahnutom pri predaji výrobkov z PMMA, v súvislosti s ktorými sa podieľali na karteli“. Komisia uviedla, že Barlo s obratom 66,37 milióna eur na úrovni EHP v roku 2000, pokiaľ ide o tvrdé dosky z PMMA, treba zaradiť do tretej kategórie.
- 16 Okrem toho Komisia aj naďalej v súvislosti s rozdielnym zaobchádzaním uplatnila zníženie počiatkovej výšky pokuty určenej žalobkyniam o 25 % a odôvodnila to nasledujúcim spôsobom (odôvodnenie č. 335 napadnutého rozhodnutia):

„Komisia zohľadňuje skutočnosť, že nie je zrejmé, či sa Barlo podieľala na spoločných kontaktoch týkajúcich sa PMMA – formovacie zmesi a PMMA – sanitárne výrobky. Preto sa zdá, že Barlo nevedela alebo nemusela nutne vedieť o globálnom projekte protisúťažných dohôd...“

- 17 Tieto úvahy viedli Komisiu k tomu, aby stanovila východiskovú sumu pokuty, ktorá sa má uložiť žalobkyniam, na 15 miliónov eur (odôvodnenie č. 336 napadnutého rozhodnutia).

- 18 Po druhé Komisia preskúmala trvanie porušenia a konštatovala, že keďže sa žalobkyne podieľali na porušení počas dvoch rokov a troch mesiacov, musí sa východisková suma zvýšiť o 20 % (10 % za každý celý rok účasti) (odôvodnenia č. 351 až 353 napadnutého rozhodnutia). Východisková suma pokuty žalobkýň bola stanovená na 18 miliónov eur (odôvodnenie č. 354 napadnutého rozhodnutia).
- 19 Po tretie Komisia preskúmala priťažujúce a poľahčujúce okolnosti. Vo vzťahu k žalobkyniam neuplatnila žiadnu priťažujúcu okolnosť. Pokiaľ ide o poľahčujúce okolnosti, Komisia prijala tvrdenie žalobkýň, že v súvislosti s porušením zohrávali len zanedbateľnú a nevýznamnú úlohu, a z tohto dôvodu im znížila pokutu o 50 % (odôvodnenia č. 372 až 374 napadnutého rozhodnutia).
- 20 Komisia odmietla ďalšie poľahčujúce okolnosti predložené žalobkyniami (odôvodnenia č. 375 až 396 napadnutého rozhodnutia), a stanovila teda výšku pokuty na 9 miliónov eur (odôvodnenie č. 397 napadnutého rozhodnutia). Keďže žalobkyne nevyužili uplatnenie oznámenia o spolupráci, ide o konečnú výšku uloženej pokuty.

Konanie a návrhy účastníkov konania

- 21 Návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 8. augusta 2006 podali žalobkyne túto žalobu.
- 22 Zloženie komôr Súdu prvého stupňa bolo zmenené, sudkyňa spravodajkyňa bola pridelená k tretej komore, ktorej bola z tohto dôvodu táto vec pridelená.

- 23 Na základe správy sudkyne spravodajkyne Súd prvého stupňa (tretia komora) rozhodol o otvorení ústnej časti konania a v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania vyzval žalobkyne, aby odpovedali na niektoré otázky a predložili dokumenty. Žalobkyne tejto výzve vyhovel v stanovenej lehote.
- 24 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky, ktoré im Všeobecný súd položil, boli vypočuté počas pojednávania 10. mája 2011. Komisia okrem toho predložila doplňujúce dokumenty ako odpoveď na žiadosť uvedenú v predchádzajúcom bode, ktoré boli založené do spisu. Keďže žalobkyne potvrdili, že sa mohli vyjadriť k dokumentom počas pojednávania, bolo ústne konanie po pojednávaní uzavreté.
- 25 Žalobkyne žiadajú, aby Všeobecný súd:
- v prvom rade zrušil články 1 a 2 napadnutého rozhodnutia v rozsahu, v akom sa ich týkajú,
  - subsidiárne zrušil článok 2 napadnutého rozhodnutia v rozsahu, v akom sa ich týka,
  - ešte subsidiárnejšie, aby zrušil článok 2 napadnutého rozhodnutia v rozsahu, v akom im je v ňom uložená pokuta 9 miliónov eur, a znížil výšku pokuty vzhľadom na tvrdenia uvedené na podporu tejto žaloby,
  - zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

26 Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:

- zamietol žalobu ako nedôvodnú,

- zaviazal žalobkyne na náhradu trov konania.

Právny stav

27 Na podporu žaloby uvádzajú žalobkyne dva žalobné dôvody. Prvý žalobný dôvod je založený na porušení článku 81 ES. Druhý žalobný dôvod je založený na porušení článku 23 ods. 3 nariadenia č. 1/2003, usmernení a zásady proporcionality.

O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 81 ES

28 V rámci prvého žalobného dôvodu žalobkyne v podstate tvrdia, že Komisia dostatočne nepreukázala, v čom správanie Barlo porušovalo článok 81 ES. Tento dôvod sa delí v podstate na tri časti. V rámci prvej časti prvého dôvodu žalobkyne spochybňujú posúdenie Komisie týkajúce sa piatich stretnutí, na ktorých je, pokiaľ ide o ne, napadnuté rozhodnutie založené, a vytýkajú jej, že nezohľadnila neexistenciu iných kontaktov a výmen informácií, do ktorých by boli zapojené. V rámci druhej

časti prvého žalobného dôvodu uplatňujú, že Komisia nepreukázala, že Barlo sa zúčastnila „jediného a spoločného protisúťažného projektu“. V rámci tretej časti prvého žalobného dôvodu žalobkyne tvrdia, že Komisia nepreukázala, že sa Barlo podieľala na nepretržitom porušení.

O prvej časti prvého žalobného dôvodu založenej na nesprávnom posúdení stretnutí a iných kontaktov alebo výmen informácií, do ktorých bola zapojená Barlo

²⁹ Táto časť prvého žalobného dôvodu je založená na troch výhradách.

³⁰ Hoci žalobkyne pripúšťajú účasť Barlo na štyroch z piatich príslušných stretnutí (teda na stretnutiach, ktoré sa konali v Nemecku, v Dernbachu v apríli 1998, v Darmstadte 29. júna 1998, v Heidelbergu 24. februára 2000 a v Deidesheime 21. augusta 2000), tvrdia, že Komisia nepreukázala, že ich účasť na týchto stretnutiach znamenala významné obmedzenie hospodárskej súťaže a porušenie článku 81 ES. Ďalej žalobkyne spochybňujú účasť Barlo na piatom príslušnom stretnutí, teda na stretnutí v Barcelone v máji – júni 1999 a domnievajú sa, že Komisia nepreukázala, že sa takéto stretnutie konalo. Napokon sa žalobkyne domnievajú, že Komisia nezohľadnila skutočnosť, že okrem prítomnosti jedného zástupcu Barlo na štyroch stretnutiach uvedených vyššie nepreukázala žiaden iný kontakt alebo protisúťažnú výmenu, do ktorých by boli zapojené.

– O štyroch stretnutiach, na ktorých nebola účasť Barlo spochybnená

³¹ Žalobkyne popierajú, že porušili článok 81 ES z dôvodu účasti jedného zástupcu Barlo na štyroch príslušných stretnutiach. Po prvé nesúhlasia s opisom týchto stretnutí uvedeným v napadnutom rozhodnutí z toho dôvodu, že tento opis nebol dostatočne

podložený dôkazmi. Po druhé žalobkyne tvrdia, že správanie Barlo bolo „legitímne odôvodnené“. Poukazujú na to, že záujmy účastníkov kartelu neboli vždy rovnaké ako záujmy Barlo, lebo Barlo nepôsobila ani v oblasti MMA, ani v oblasti výrobkov z PMMA. Žalobkyne uvádzajú, že keďže cenová politika Barlo nebola v súlade s cieľmi kartelu a jej podiel na trhu vzrástol, účastníci kartelu chceli s najväčšou pravdepodobnosťou overiť, či by mohla byť Barlo zapojená do kartelu tým, že ju pozvali na stretnutie s „nevinným“ programom alebo na akcie, na ktorých sa neplánovalo žiadne stretnutie. Dôkazy uvedené v spise Komisie dokazovali, že tieto pokusy stroskotali a že Barlo aj naďalej sledovala svoju vlastnú obchodnú politiku zameranú na zvýšenie svojho podielu na trhu.

32 V tejto súvislosti treba na úvod pripomenúť, že podľa článku 1 napadnutého rozhodnutia žalobkyne porušili článok 81 ES a článok 53 dohody o EHP, a to „podielaním sa... na jedinom a nepretržitom porušení v odvetví metakrylátového priemyslu v celom EHP, ktoré spočívalo v rokovaniach o cenách, v uzatváraní, vykonávaní a monitorovaní dohôd o cenách buď formou zvyšovania cien, alebo prinajmenšom udržiavaním existujúcich cien, v preskúmaní možnosti presunutia ceny dodatočných služieb na zákazníka, vo výmene informácií týkajúcich sa trhu a/alebo podnikov, ktoré sú dôverné a dôležité z obchodného hľadiska, ako aj v účasti na pravidelných stretnutiach a ďalších kontaktoch s cieľom uľahčiť porušenie vrátane kontroly vykonávania“.

33 Podľa článku 81 ods. 1 ES sú nezlučiteľné so spoločným trhom všetky dohody medzi podnikateľmi, rozhodnutia združení podnikateľov a zosúladené postupy, ktoré môžu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a ktoré majú za cieľ alebo následok vylúčovanie, obmedzovanie alebo skresľovanie hospodárskej súťaže v rámci spoločného trhu.

- 34 Podľa ustálenej judikatúry pojmy dohoda a zosúladený postup v zmysle článku 81 ods. 1 ES zahŕňajú podoby zosúladeného konania, ktoré majú rovnakú podstatu a odlišujú sa len svojou intenzitou a formami, v ktorých sa prejavujú (rozsudky Súdneho dvora z 8. júla 1999, Komisia/Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Zb. s. I-4125, body 131 a 132, a zo 4. júna 2009, T-Mobile Netherlands a i., C-8/08, Zb. s. I-4529, bod 23).
- 35 Aby šlo o dohodu v zmysle článku 81 ods. 1 ES, stačí, aby dotknuté podniky vyjadrili spoločnú vôľu správať sa na trhu určitým spôsobom (rozsudky Súdu prvého stupňa zo 17. decembra 1991, Hercules Chemicals/Komisia, T-7/89, Zb. s. II-1711, bod 256, a z 20. marca 2002, HFB a i./Komisia, T-9/99, Zb. s. II-1487, bod 199).
- 36 Pojem zosúladený postup sa týka takej formy spolupráce medzi podnikmi, ktorá hoci nedospela až do realizácie prostredníctvom dohody v pravom zmysle slova, spôsobila, že dotknuté podniky sa vedome rozhodli pre praktickú spoluprácu medzi sebou namiesto rizík hospodárskej súťaže (rozsudky Súdneho dvora Komisia/Anic Partecipazioni, už citovaný v bode 34 vyššie, bod 115, a z 8. júla 1999, Hüls/Komisia, C-199/92 P, Zb. s. I-4287, bod 158).
- 37 V tejto súvislosti článok 81 ods. 1 ES zásadne bráni uskutočneniu priameho alebo nepriameho kontaktu medzi týmito subjektmi, ktorý by mohol buď ovplyvniť konanie skutočného alebo potenciálneho konkurenta na trhu, alebo by mohol tomuto konkurentovi odhaliť konanie, ktoré sa daný podnik rozhodol uskutočňovať na uvedenom trhu alebo ktoré zamýšľa na tomto trhu uskutočňovať, pokiaľ cieľom či následkom týchto kontaktov je vytvorenie podmienok hospodárskej súťaže, ktoré nezodpovedajú obvyklým podmienkam dotknutého trhu (pozri v tomto zmysle rozsudky Komisia/Anic Partecipazioni, už citovaný v bode 34 vyššie, body 115 až 117, a T-Mobile Netherlands a i., už citovaný v bode 34 vyššie, bod 33).

- 38 Z toho najmä vyplýva, že výmena informácií medzi konkurentmi môže byť v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže, pokiaľ zmierňuje alebo odstraňuje stupeň neistoty o fungovaní dotknutého trhu, čo vedie k obmedzeniu hospodárskej súťaže medzi podnikmi (rozsudok T-Mobile Netherlands a i., už citovaný v bode 34 vyššie, bod 35).
- 39 Okrem toho treba zdôrazniť, že na účely posúdenia toho, či je zosúladený postup zakázaný článkom 81 ods. 1 ES, je zbytočné zohľadňovať jeho konkrétne následky, pokiaľ sa preukáže, že cieľom tohto postupu je vylučovanie, obmedzovanie alebo skresľovanie hospodárskej súťaže v rámci spoločného trhu. Z tohto dôvodu nie je nevyhnutné skúmať následky zosúladeného postupu, pokiaľ je preukázaný jeho protisúťažný cieľ (pozri v tomto zmysle rozsudok T-Mobile Netherlands a i., už citovaný v bode 34 vyššie, bod 29 a tam citovanú judikatúru).
- 40 Okrem toho hoci pojem zosúladený postup zahŕňa okrem zosúladovania postupu medzi dotknutými podnikmi konanie na trhu vyplývajúce z tohto zosúladovania a vzťah príčiny a následku medzi týmito dvoma skutočnosťami, treba predpokladať, že s výhradou dôkazu opaku, ktorý zaťažuje dotknuté hospodárske subjekty, podniky zúčastňujúce sa na zosúladovaní postupu a naďalej pôsobiace na trhu pri určovaní svojho konania na tomto trhu zohľadňujú informácie, ktoré si vymenili so svojimi konkurentmi (pozri v tomto zmysle rozsudok T-Mobile Netherlands a i., už citovaný v bode 34 vyššie, bod 51 a tam citovanú judikatúru).
- 41 V rámci komplexného porušenia, na ktorom sa podieľajú viacerí výrobcovia počas niekoľkých rokov a ktorého cieľom je spoločná regulácia trhu, nie je možné od Komisie požadovať, aby presne kvalifikovala porušenie každého jedného podniku a v každom danom okamihu ako dohodu alebo ako zosúladený postup, pretože v každom prípade je v článku 81 ES uvedená jedna aj druhá forma porušenia (pozri v tomto zmysle rozsudok Komisia/Anic Partecipazioni, už citovaný v bode 34 vyššie,

body 111 až 114, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 20. apríla 1999, *Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia*, T-305/94 až T-307/94, T-313/94 až T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 a T-335/94, Zb. s. II-931, bod 696).

- 42 V tomto kontexte treba chápať dvojitú kvalifikáciu jediného porušenia ako „dohodu a zosúladený postup“ ako komplexný celok, ktorý zahŕňa skutkové okolnosti, z ktorých niektoré boli kvalifikované ako dohody a iné ako zosúladené postupy v zmysle článku 81 ods. 1 ES, ktorý nestanovuje osobitnú kvalifikáciu pre tento typ komplexného porušenia (rozsudky *Hercules Chemicals/Komisia*, už citovaný v bode 35 vyššie, bod 264, a *HFB a i./Komisia*, už citovaný v bode 35 vyššie, bod 187).
- 43 Pokiaľ ide o dokazovanie porušenia, je potrebné pripomenúť, že Komisia je povinná pripojiť vhodné dôkazy na to, aby z právneho hľadiska dostatočne preukázala existenciu skutočností zakladajúcich porušenie článku 81 ods. 1 ES (rozsudok Súdneho dvora zo 17. decembra 1998, *Baustahlgewebe/Komisia*, C-185/95 P, Zb. s. I-8417, bod 58). V tomto ohľade je potrebné, aby Komisia uviedla presné a zhodujúce sa dôkazy na podloženie pevného presvedčenia, že došlo k spáchaniu porušenia (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa zo 6. júla 2000, *Volkswagen/Komisia*, T-62/98, Zb. s. II-2707, bod 43 a tam citovanú judikatúru, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 8. júla 2008, *Lafarge/Komisia*, T-54/03, neuvverejnený v Zbierke, bod 55).
- 44 Každý z dôkazov predložených Komisiou však nemusí nevyhnutne zodpovedať týmto kritériám so zreteľom na každý znak skutkovej podstaty porušenia. Postačuje, ak súbor nepriamych dôkazov, o ktoré sa inštitúcia opiera, zodpovedá tejto požiadavke pri celkovom posúdení (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa z 8. júla 2004, *JFE Engineering a i./Komisia*, T-67/00, T-68/00, T-71/00 a T-78/00, Zb. s. II-2501, bod 180 a tam citovanú judikatúru).

- 45 Dôkazy uvedené Komisiou v rozhodnutí na preukázanie porušenia článku 81 ods. 1 ES podnikom sa nemajú posudzovať samostatne, ale ako celok (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa z 8. júla 2008, BPB/Komisia, T-53/03, Zb. s. II-1333, bod 185 a tam citovanú judikatúru).
- 46 Treba tiež zohľadniť skutočnosť, že protisúťažné činnosti sa odohrávajú tajne, a existencia protisúťažného postupu alebo dohody preto vo väčšine prípadov musí byť odvodená od určitého počtu zhodujúcich sa skutočností a nepriamych dôkazov, ktoré vo svojom celku môžu predstavovať dôkaz o porušení pravidiel hospodárskej súťaže, ak neexistuje iné logické vysvetlenie (rozsudok Súdneho dvora zo 7. januára 2004, Aalborg Portland a i./Komisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Zb. s. I-123, body 55 až 57).
- 47 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že na dostatočný dôkaz účasti podniku na karteli stačí, ak Komisia preukáže, že dotknutý podnik sa zúčastnil na stretnutiach, na ktorých došlo k uzavretiu dohôd protisúťažnej povahy, bez toho, aby sa tomu bránil. Ak bola preukázaná účasť na takýchto stretnutiach, prináleží tomuto podniku, aby predložil dôkazy o tom, že jeho účasť na predmetných stretnutiach nemala protisúťažnú povahu, a to preukázaním, že svojim konkurentom oznámil, že sa na týchto stretnutiach zúčastnil z iných dôvodov ako oni (rozsudky Hüls/Komisia, už citovaný v bode 36 vyššie, bod 155; Komisia/Anic Partecipazioni, už citovaný v bode 34 vyššie, bod 96, a Aalborg Portland a i./Komisia, už citovaný v bode 46 vyššie, bod 81).
- 48 Dôvodom tejto právnej zásady je skutočnosť, že podnik svojou účasťou na takomto stretnutí bez toho, aby sa verejne dištancoval od jeho obsahu, umožnil ostatným účastníkom domnievať sa, že súhlasí s jeho výsledkom a že sa mu podriadi (rozsudok Aalborg Portland a i./Komisia, už citovaný v bode 46 vyššie, bod 82).

- 49 Navyše okolnosť, že podnik následne nerealizuje výsledky stretnutia s protisúťažným cieľom, nie je spôsobilá zbaviť ho zodpovednosti za skutočnosť, že sa zúčastnil na karteli, ak sa verejne nedištancoval od jeho obsahu (pozri rozsudok Aalborg Portland a i./Komisia, už citovaný v bode 46 vyššie, bod 85).
- 50 Okrem toho už bolo rozhodnuté, že pojem verejné dištancovanie sa ako okolnosť vylučujúcu zodpovednosť treba vykladať zužujúco. Osobitne mlčanie subjektu vo vzťahu ku konkrétnej otázke týkajúcej sa cenovej politiky na stretnutí, na ktorom dochádza k nedovolenému zosúladieniu, nemožno zamieňať s vyjadrením nemenného a jasného nesúhlasu (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 5. decembra 2006, Westfalen Gassen Nederland/Komisija, T-303/02, Zb. s. II-4567, body 103 a 124).
- 51 Treba však tiež uviesť, že uvedená judikatúra týkajúca sa tichého súhlasu je založená na predpoklade, že príslušný podnik sa zúčastnil na stretnutiach, na ktorých boli uzavreté protisúťažné dohody (rozsudok Aalborg Portland a i./Komisia, už citovaný v bode 46 vyššie, bod 81) alebo ktoré mali zjavne protisúťažný charakter (rozsudok Hüls/Komisija, už citovaný v bode 36 vyššie, bod 155). Preto, ak nebol nespochybniteľným spôsobom preukázaný protisúťažný charakter stretnutia, nemožno túto judikatúru uplatniť (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 12. septembra 2007, Coats Holdings a Coats/Komisija, T-36/05, neuverejnený v Zbierke, bod 91).
- 52 Pokiaľ ide o tvrdenie žalobkýň týkajúce sa vyhlásení uskutočnených v rámci žiadostí na základe oznámenia o spolupráci, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry ani žiadne ustanovenie, ani všeobecná zásada práva Únie nezakazuje Komisii, aby voči podniku použila vyhlásenia iných obvinených podnikov (rozsudok Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia, už citovaný v bode 41 vyššie, bod 512). Už na základe

toho nemožno považovať vyhlásenia uskutočnené v rámci oznámenia o spolupráci za vyhlásenia bez dôkaznej hodnoty (rozsudok Lafarge/Komisia, už citovaný v bode 43 vyššie, body 57 a 58).

- 53 Vo vzťahu k dobrovoľným výpovediam hlavných účastníkov protiprávneho kartelu je vo všeobecnosti pochopiteľná určitá nedôvera vzhľadom na možnosť, že títo účastníci majú tendenciu minimalizovať závažnosť svojej účasti na porušení a maximalizovať závažnosť účasti ostatných. S ohľadom na vnútornú logiku konania, ktoré upravuje oznámenie o spolupráci, však domáhanie sa jeho zohľadnenia s cieľom dosiahnuť zníženie pokuty nepredstavuje nevyhnutne podnet na predloženie skreslených dôkazov, pokiaľ ide o ostatných účastníkov inkriminovaného kartelu. Každý pokus uviesť Komisiu do omylu totiž môže viesť k spochybneniu úprimnosti, ako aj úplnosti spolupráce podniku a tým ohroziť jeho možnosť mať úplný prospech z oznámenia o spolupráci (rozsudky Súdu prvého stupňa zo 16. novembra 2006, Peróxidos Orgánicos/Komisia, T-120/04, Zb. s. II-4441, bod 70, a Lafarge/Komisia, už citovaný v bode 43 vyššie, bod 58).
- 54 Predovšetkým je potrebné uviesť, že skutočnosť, že osoba sa prizná, že sa dopustila porušenia, a tak uzná existenciu skutočností, ktoré idú nad rámec tých, ktoré bolo možné priamo vyvodiť z príslušných dokumentov, *a priori* znamená, pokiaľ neexistujú osobitné okolnosti, ktoré svedčia o opaku, že táto osoba sa rozhodla hovoriť pravdu. Vyhlásenia, ktoré idú proti záujmom toho, kto ich robí, treba v zásade považovať za zvlášť spoľahlivé dôkazné prostriedky (rozsudky Súdu prvého stupňa JFE Engineering a i./Komisia, už citovaný v bode 44 vyššie, body 211 a 212; z 26. apríla 2007, Bolloré a i./Komisia, T-109/02, T-118/02, T-122/02, T-125/02, T-126/02, T-128/02, T-129/02, T-132/02 a T-136/02, Zb. s. II-947, bod 166, a Lafarge/Komisia, už citovaný v bode 43 vyššie, bod 59).

- 55 Podľa ustálenej judikatúry vyhlásenie podniku obvineného z účasti na karteli, ktorého správnosť spochybňuje niekoľko ďalších obvinených podnikov, napriek tomu nemožno považovať za postačujúci dôkaz o existencii porušenia, ktorého sa tieto podniky dopustili, ak nie je podporené inými dôkazmi (rozsudky Súdu prvého stupňa JFE Engineering a i./Komisia, už citovaný v bode 44 vyššie, bod 219; z 25. októbra 2005, Groupe Danone/Komisia, T-38/02, Zb. s. II-4407, bod 285, a Lafarge/Komisia, už citovaný v bode 43 vyššie, bod 293).
- 56 Na účely preskúmania dôkaznej sily vyhlásení podnikov, ktoré podali žiadosť na základe oznámenia o spolupráci, Všeobecný súd zohľadňuje najmä význam zhodujúcich sa nepriamych dôkazov podporujúcich relevanciu týchto vyhlásení (pozri v tomto zmysle rozsudky JFE Engineering a i./Komisia, už citovaný v bode 44 vyššie, bod 220, a Peróxidos Orgánicos/Komisia, už citovaný v bode 53 vyššie, bod 70) a ďalej neexistenciu dôkazov, že tieto podniky mali sklon minimalizovať závažnosť svojej účasti na porušení a maximalizovať závažnosť účasti ostatných podnikov (pozri v tomto zmysle rozsudok Lafarge/Komisia, už citovaný v bode 43 vyššie, body 62 a 295).
- 57 Napokon, pokiaľ ide o rozsah súdneho preskúmania v predmetnej veci, podľa ustálenej judikatúry, ak je na Všeobecný súd podaná žaloba o neplatnosť rozhodnutia vydaného podľa článku 81 ods. 1 ES, Všeobecný súd musí vo všeobecnosti vykonať úplné preskúmanie otázky, či sú, alebo nie sú splnené podmienky uplatnenia článku 81 ods. 1 ES (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa z 26. októbra 2000, Bayer/Komisia, T-41/96, Zb. s. II-3383, bod 62 a tam citovanú judikatúru).
- 58 Akákoľvek pochybnosť súdu musí byť okrem toho na prospech podniku, ktorému bolo určené rozhodnutie, ktorým sa konštatuje porušenie, podľa zásady prezumpcie neviný, ktorá sa ako všeobecná zásada práva Únie uplatňuje aj na konania týkajúce sa

porušenia pravidiel hospodárskej súťaže uplatniteľných na podniky, ktoré môžu viesť k uloženiu pokút alebo penále (rozsudok Hüls/Komisia, už citovaný v bode 36 vyššie, body 149 a 150).

- 59 Tvrdenia žalobkyne, podľa ktorých v podstate Komisia nepreukázala, že účasť Barlo na štyroch predmetných stretnutiach viedla k porušeniu článku 81 ES, treba preskúmať v rámci týchto všeobecných úvah.
- 60 Po prvé, čo sa týka stretnutia v Dernbachu v apríli 1998, toto stretnutie je opísané v odôvodnení č. 151 napadnutého rozhodnutia nasledujúcim spôsobom:

„V apríli 1998 sa konalo druhé zo stretnutí uvedených v odôvodnení č. 144 vyššie v hoteli... v Dernbachu. Podľa Atofiny, malo aj toto stretnutie za cieľ zavedenie nových štruktúr cien v Nemecku a účastníci prijali opatrenia na zabezpečenie dobrého fungovania a dodržiavania týchto štruktúr, najmä čo sa týka uplatnenia vyššej ceny v prípade malých množstiev a zníženia nákladov ich presunutím na zákazníka... Barlo potvrdzuje účasť na týchto stretnutiach a prítomnosť pána [B.] znamená, že na stretnutiach mali byť pôvodne preskúmané otázky týkajúce sa vývoja trhu, ale že program stretnutia sa v skutočnosti rozšíril na oznámenie nových štruktúr cien, ktoré spočívali vo zvýšení cien za služby pre zákazníkov. Keďže sa účastníci na fakturácii cien za služby zákazníkom nedohodli, Barlo po stretnutí nevykonala žiadne kroky, ktoré by smerovali k zvýšeniu priemerných cien PMMA – tvrdé dosky... Hoci sa Degussa domnieva, že je možné, že toto stretnutie je totožné so stretnutím zo 16. marca 1998 uvedeným vyššie v odôvodnení č. 148..., Komisia na základe vyhlásení spoločností Atofina a Barlo dospela k záveru, že stretnutie uvedené v tomto odôvodnení sa konalo v skutočnosti v apríli 1998.“

- 61 Zo spisu, ako aj zo samotného znenia odôvodnenia č. 151 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že Komisia pri určení obsahu predmetného stretnutia vychádzala z dvoch skutočností, a to z vyhlásenia Atofiny v rámci jej žiadosti na základe oznámenia o spolupráci a z odpovede žalobkyní na oznámenie o výhradách.
- 62 Vzhľadom na tieto skutočnosti však treba najskôr konštatovať, že bolo z právneho hľadiska dostatočným spôsobom preukázané, že dané stretnutie malo zjavne protisúťažný predmet.
- 63 Nie je správne, že žalobkyne uvádzajú, že opis poskytnutý pánom B. je jediným dôkazom, pokiaľ ide o protisúťažnú povahu tohto stretnutia. Z vyhlásení Atofiny totiž vyplýva, že predmetom tohto stretnutia bolo zaistiť fungovanie a dodržiavanie nových štruktúr cien, čo je predmet, ktorý treba kvalifikovať ako zjavne protisúťažný. Samotná okolnosť, že ide o všeobecný opis, ktorý možno uplatniť na viaceré stretnutia, nemôže tento záver zmeniť.
- 64 Treba zdôrazniť, že žalobkyne nespochybňujú presnosť opisu poskytnutého ich vlastným zástupcom, pánom B. Pritom na rozdiel od tvrdení žalobkyní, aj tento opis umožňuje konštatovať, že šlo o stretnutie kartelu. Vyplýva z toho totiž, že k oznámeniu nových štruktúr cien došlo a že sa o nich diskutovalo, hoci sa podľa pána B. účastníci v tomto smere nezhodli. Keďže šlo prinajmenšom o výmenu citlivých obchodných informácií, skutočnosť, že podľa pána B. táto diskusia nevedla k dohode, nezabavuje uvedené stretnutie zjavne protisúťažnej povahy.

- 65 Okrem toho treba zdôrazniť, že najmä pokiaľ ide o rokovania o „nových štruktúrach cien“ a účasť spoločnosti Barlo na týchto rokovaníach, tieto dve informácie sa vzájomne podporujú. Za týchto podmienok neumožňuje tvrdenie Atofíny, že na uvedenom stretnutí sa zúčastnili aj ďalšie podniky, ktorých prítomnosť nie je v napadnutom rozhodnutí uvedená, odvodiť, že záver Komisie týkajúci sa žalobkyň je neplatný.
- 66 Tvrdenia Degussy v jej odpovedi na oznámenie o výhradách neumožňujú spochybniť opis, ktorý predložili Atofina a pán B. Degussa totiž jednoducho vyhlásila, že nemôže osobitne potvrdiť, že sa stretnutie konalo v apríli 1998, hoci zdôraznila, že to nemôže vylúčiť. Uviedla, že je možné, že šlo o totožné stretnutie so stretnutím zo 16. marca 1998. Pritom treba zdôrazniť, že z poznámky pod čiarou 92 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že Degussa tiež uviedla, že zástupca spoločnosti Barlo bol na poslednom uvedenom stretnutí prítomný.
- 67 V jednom skoršom vyhlásení, a to v odpovedi na žiadosť Komisie o informácie, Atofina dané stretnutie časovo nezaradila do apríla, ale uviedla dátum 16. marca 1998 a tým potvrdila svoj opis. Táto neistota, pokiaľ ide o presný dátum konania stretnutia, nemôže zbaviť žalobkyňu zodpovednosti vzhľadom na jej vlastné vyhlásenie a skutočnosť, že konštatovaný dátum, a síce apríl 1998 namiesto 16. marca 1998, je pre nich priaznivý, lebo mesiac apríl 1998 (posledný deň v apríli) Komisia prijala ako začiatok ich účasti na porušení.
- 68 Čo sa týka posúdenia správania Barlo na stretnutí v Dernbachu, treba pripomenúť, že žalobkyne nepopierajú jej prítomnosť na danom stretnutí a netvrdia, že táto spoločnosť sa verejne dištancovala od jeho obsahu (pozri bod 47 vyššie).

- 69 Za týchto podmienok samotná účasť Barlo na stretnutí stačí na konštatovanie, že jej správanie bolo v rozpore s článkom 81 ES, lebo, ako vyplýva z uvedeného, toto stretnutie sa týkalo prinajmenšom diskusií o cenách, a musí teda byť kvalifikované ako zjavne protisúťažné (pozri body 37 a 38 vyššie). Na rozdiel od tvrdení žalobkýň si mal pán B. v takejto situácii uvedomiť, že sa zúčastnil stretnutia kartelu, a mal sa od neho verejne dištancovať (pozri body 47, 48 a 51 vyššie).
- 70 Pokiaľ ide o skutočnosť, hoci preukázanú, že Barlo po uvedenom stretnutí ceny nezvýšila, táto okolnosť nestačí na spochybnenie zodpovednosti žalobkyne (pozri bod 49 vyššie). V každom prípade však žalobkyne nedokazujú, že Barlo nezohľadnila informácie vymenené na stretnutí vo svojom správaní na trhu (pozri bod 40 vyššie).
- 71 Po druhé, pokiaľ ide o stretnutie z 29. júna 1998 v Darmstadte uvedené v odôvodnení č. 155 napadnutého rozhodnutia, žalobkyne nespochybujú jeho protisúťažnú povahu. Uvádzajú však, že nebolo preukázané, že by Barlo mala v úmysle svojím vlastným správaním prispieť k spoločným cieľom ostatných účastníkov takým spôsobom, že by jej prítomnosť na tomto stretnutí nemohla byť kvalifikovaná ako porušenie článku 81 ES.
- 72 Túto argumentáciu však nemožno prijať.
- 73 Stačí konštatovať, že s ohľadom na opis tohto stretnutia v odôvodnení č. 155 napadnutého rozhodnutia, ktorý žalobkyne nespochybnili, šlo zjavne o protisúťažné stretnutie. Za týchto podmienok sa mala v súlade s judikatúrou uvedenou v bode 47 vyššie verejne od obsahu uvedeného stretnutia dištancovať.

- 74 Najmä skutočnosť, že Barlo neoznámila, že svoju tarifnú politiku zmení (odôvodnenie č. 155, *in fine*, napadnutého rozhodnutia) nemožno kvalifikovať ako verejné dištancovanie (pozri bod 50 vyššie).
- 75 Rovnako neobstojí tvrdenie, že účastníci kartelu pozvali Barlo na toto stretnutie s cieľom zapojiť ju do kartelu, pričom sa uvedený pokus nepodaril. V prípade neexistencie verejného dištancovania nemôže byť preukázané, že Barlo neuviedla ostatných účastníkov do omylu tým, že súhlasí alebo že sa podriadi tomu, čo bolo rozhodnuté, ako tvrdia žalobkyne.
- 76 Tvrdenia žalobkýň, že šlo o prvé stretnutie, ktoré sa týkalo rokovania o cenách za účasť zástupcu Barlo a že tento zástupca s takýmto protisúťažným obsahom nepočítal, a ďalej, že Barlo akúkoľvek aktívnu účasť na stretnutí poprela a že nebolo preukázané, že svoju tarifnú politiku po tomto stretnutí zmenila, a napokon, že v napadnutom rozhodnutí nie je zástupca Barlo uvedený na žiadnom ďalšom stretnutí, nie sú za týchto podmienok relevantné. Okrem toho, ako vyplýva z uvedeného vyššie, nešlo o prvé stretnutie, ktorého sa zástupca Barlo zúčastnil. Tvrdenia Lucite v tomto zmysle sú spochybnené tvrdeniami Atofíny, Degussy a samotných žalobkýň, ako bolo vysvetlené vyššie.
- 77 Po tretie, pokiaľ ide o stretnutie z 24. februára 2000 v Heidelbergu, žalobkyňa tvrdí, že opis, ktorý Komisia uviedla v odôvodnení č. 167 napadnutého rozhodnutia, je nesprávny a že nešlo o stretnutie kartelu, ale o „nečakaný“ „pokús“ vypracovať dohodu o tarifách a zapojiť Barlo, pričom tento pokús stroskotal.

78 Po prvé treba v tomto ohľade uviesť, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia správne odráža obsah vyhlásení žalobkýň v ich odpovedi na oznámenie o výhradách, ktorého presnosť nie je v predmetnej veci spochybnená. Na rozdiel od tvrdení žalobkýň však už toto samotné vyhlásenie stačí na preukázanie, že dotknuté stretnutie malo zjavne protisúťažnú povahu. Jednoznačne z neho totiž vyplýva, že Degussa a Atofina predstavili svoje nové štruktúry cien s cieľom podporiť ostatných účastníkov, aby ich nasledovali a na túto tému „diskutovali“. Aj za predpokladu, že by sa preukázalo, ako tvrdia žalobkyne, že táto „diskusia“ skončila bez konkrétneho výsledku, táto okolnosť nestačí na odstránenie protisúťažnej povahy uvedeného stretnutia, lebo došlo aspoň k diskusi o cenách a k výmene dôležitých obchodných informácií. Vzhľadom na to, že Barlo sa od takéhoto obsahu stretnutia verejne nedištancovala, je potom účasť žalobkýň na karteli len na základe samotnej účasti Barlo na tomto stretnutí preukázaná (pozri body 37 a 47 až 51 vyššie).

79 Po druhé obsah vyhlásení Degussy, ktoré Komisia na žiadosť Všeobecného súdu predložila (pozri bod 23 vyššie), podporujú tvrdenia Komisie, že podniky „sa stretávali, aby kontrolovali vykonávanie dohôd o zvýšení cien“, že „sa v priebehu predchádzajúcich mesiacov konštatovalo, že na niektorých vnútroštátnych trhoch sa ceny nezvyšili alebo sa zvýšili len čiastočne“ a že „účastníci si vymieňali tiež informácie o trhu“. Okrem toho v rozsahu, v akom Komisia s odkazom na odôvodnenie č. 117 napadnutého rozhodnutia tvrdí, že výmena informácií sa týkala najmä cien na trhu, je táto skutočnosť podporená vyhlásením žalobkýň uvedeným v predchádzajúcom bode, že Degussa a Atofina prezentovali svoje nové štruktúry cien.

80 Za týchto podmienok nemôžu ostatné tvrdenia, najmä pokiaľ ide o samotné vyhlásenie žalobkýň, ktoré nebolo s ohľadom na obsah dotknutého stretnutia spochybnené, obstať. Predovšetkým nie je relevantná skutočnosť, že podnik „Repsol“ nebol

uvedený v napadnutom rozhodnutí medzi účastníkmi stretnutia, hoci Degussa jeho prítomnosť uviedla, alebo že Lucite si na konanie stretnutia v tento deň nespomína. To isté platí aj v prípade tvrdení vychádzajúcich zo skutočnosti, že Degussa vo svojej odpovedi na oznámenie o výhradách opravila niektoré stránky svojich skorších vyhlásení. Okrem toho protisúťažnú povahu diskusií medzi dotknutými podnikmi Degussa nespochybnila. Napokon, pokiaľ ide o tvrdenie žalobkyní, že nie je podložené tvrdenie Komisie, že výmena sa týkala takých informácií, „ako sú informácie uvedené... v odôvodnení č. 117“, treba pripomenúť, že samotné žalobkyne pripustili, že Degussa a Atofina predstavili svoje nové štruktúry cien. Potom aj za predpokladu, že by sa výmena všetkých druhov informácií uvedených v odôvodnení č. 117 napadnutého rozhodnutia nepreukázala, táto skutočnosť nemení záver, že v priebehu dotknutého stretnutia k výmene dôležitých obchodných informácií došlo.

- ⁸¹ Po štvrté, pokiaľ ide o stretnutie z 21. augusta 2000 v Deidesheime, treba uviesť, že odôvodnenie č. 168 napadnutého rozhodnutia obsahuje podrobný opis tohto stretnutia, ktorý sa hlavne opiera o rukou napísané poznámky z tohto stretnutia zástupcu Lucite, ktoré sa našli v priestoroch Lucite pri kontrole a ktoré najmä spomínajú zvýšenie cien zamýšľané Barlo. Toto stretnutie vrátane jeho protisúťažnej povahy potvrdila neskôr Lucite v rámci svojej žiadosti na základe oznámenia o spolupráci, ako aj Degussa a Atofina. Barlo svoju účasť na danom stretnutí potvrdila, ako aj jeho zjavne protisúťažnú povahu, keď vyhlásila nasledujúce:

„Dňa 21. augusta 2000 sa konalo v Deidesheime štvrté stretnutie... a na programe stretnutia bol ‚elektronický obchod‘, teda téma, ktorá bola v danom období tiež premetom mnohých diskusií na stretnutiach CEFIC. Na stretnutie pozývala opäť Degussa. Namiesto diskusie o elektronickom obchode však Degussa a Atofina zmenili

program stretnutia a navrhli zvýšenie cien na november 2000. Po výmene detailných informácií o svojich cenách Degussa a Atofina oznámili svoj úmysel ceny v novembri 2000 zvýšiť. Podľa informácií, ktoré majú [žalobkyne] k dispozícii, pán Bernard žiadne zvýšenie cien neakceptoval...“

- 82 Vzhľadom na tieto skutočnosti treba konštatovať, že tak zjavne protisúťažný charakter stretnutia, ako aj účasť Barlo na tomto stretnutí boli z právneho hľadiska dostatočne preukázané.
- 83 Okrem toho žalobkyne v rámci tejto žaloby nespochybňujú opis uvedený v odôvodnení č. 168 napadnutého rozhodnutia, ale len tvrdia, že Komisia nepreukázala, že prítomnosť Barlo na tomto stretnutí bola v rozpore s článkom 81 ES, lebo Barlo s návrhmi Atofiny a Degussy nesúhlasila. Podľa žalobkyní teda bolo toto stretnutie pre spoločnosť Barlo „nečakaným“ „pokusom“ zapojiť ju do kartelu. Žalobkyne tiež zdôrazňujú, že chýba dôkaz, že Barlo vykonala zvýšenie cien, ktoré sa rozhodlo na tomto stretnutí, čo uznala aj Komisia, vzhľadom na to, že dátum tohto stretnutia korešponduje s ukončením jej účasti na porušení.
- 84 Táto argumentácia však neumožňuje spochybníť záver Komisie týkajúci sa porušenia článku 81 ES.
- 85 Tvrdenie, že Barlo so zvýšením cien nesúhlasila, je v rozpore s obsahom rukou písaných poznámok zástupcu Lucite, pričom Lucite, Degussa a Atofina neskôr tento obsah potvrdili.

- 86 Ďalej aj za predpokladu, že Barlo so zvýšením cien výslovne nesúhlasila, aj tak sa zúčastnila na protisúťažnom stretnutí, na ktorom sa diskutovalo a rozhodovalo o zvýšení cien a vymieňali sa citlivé obchodné informácie, a to bez toho, aby sa verejne od obsahu tohto stretnutia dištancovala. Za takých podmienok je v súlade so zásadami stanovenými judikatúrou uvedenou v bode 49 vyššie preukázané porušenie pravidiel hospodárskej súťaže. Najmä nie je relevantná skutočnosť, že obsah stretnutia bol pre Barlo „nečakaný“ a že uvedená spoločnosť výsledky stretnutia neuskutočnila.
- 87 Vyhlásenie Atofiny, že „cieľom stretnutia bola snaha o obnovenie dôvery medzi Degussou/Ato[finou]/Lucite/Barlo, aby mohli byť zvýšené ceny“, navyše vôbec nedokazuje, že, ako tvrdia žalobkyne, stretnutie nebolo plánované ako stretnutie kartelu, ale skôr potvrdzuje zjavne protisúťažnú povahu stretnutia, prítomnosť Barlo na tomto stretnutí, ako aj skutočnosť, že Barlo bola do kartelu zapojená už pred konaním tohto stretnutia.
- 88 Vzhľadom na vyššie uvedené treba dospieť k záveru, že Komisia sa správne domnievala, že účasť Barlo na štyroch stretnutiach uvedených vyššie predstavovala porušenie článku 81 ES.
- 89 Tento záver nespochybňujú ani tvrdenia žalobkýň, že v predmetnej veci treba venovať „osobitnú pozornosť“ dôkaznému bremenu, ktoré sa Komisia snažila obrátiť, vzhľadom na akvizíciu Barlo žalobkyňami štyri roky po ukončení porušenia a nemožnosti, ktorá z toho pre žalobkyne vyplývala, predložiť ich vlastné dôkazy. Z vyššie uvedeného vyplýva, že porušenie článku 81 ES bolo podľa ustálenej judikatúry v oblasti dokazovania preukázané.

90 Rovnako, keďže záver uvedený v bode 88 vyššie je založený na jednoznačných dôkazoch zhromaždených Komisiou, nemožno prijať tvrdenia žalobkýň, ktoré majú v podstate za cieľ nahradiť vysvetlenie skutkového stavu, ktoré Komisia prijala, iným „prijateľným vysvetlením“ (pozri v tomto zmysle rozsudok Coats Holdings a Coats/Komisia, už citovaný v bode 51 vyššie, body 72 a 74).

91 Preto táto výhrada musí byť zamietnutá.

– O spochybňovanom stretnutí v Barcelone (Španielsko) z mája – júna 1999 (odôvodnenie č. 164 napadnutého rozhodnutia)

92 Na rozdiel od štyroch stretnutí, ktoré boli preskúvané vyššie, žalobkyne popierajú, že sa Barlo zúčastnila na akomkoľvek stretnutí v máji alebo júni 1999, a okrem toho tvrdia, že Komisia jej konanie nepreukázala. Toto stretnutie má však pre žalobkyne „zásadný význam“, lebo spája dve stretnutia z roku 1998 a dve stretnutia z roku 2000, na ktorých sa Barlo zúčastnila.

93 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že odôvodnenie č. 164 napadnutého rozhodnutia znie:

„V máji alebo júni 1999 sa v hoteli v Barcelone konalo stretnutie medzi zástupcami Atofíny, ICI, Degussy, Barlo a Irpeny (miestneho výrobcu). Predmetom tohto stretnutia bolo informovanie Irpeny o dohodách o cenách a jeho zapojenie do týchto dohôd. Rokovania sa tiež týkali definície minimálnych cien vrátane cien za paletu. V diskusiách sa prerokovali krajina po krajine a zákazník po zákazníkovi a kalendár zvyšovania cien bol určený konkrétne pre každú krajinu.“

- 94 Podľa žalobkýň je nesporné, že Komisia o tomto stretnutí nemala nijaký listinný dôkaz, a to nielen pokiaľ ide o jeho protisúťažnú povahu, ale ani o jeho samotnom konaní a osobách, ktoré sa na ňom zúčastnili. Komisia na podporu opisu uvedeného stretnutia v napadnutom rozhodnutí len citovala vyhlásenie Atofíny uskutočnené v rámci jej žiadosti na základe oznámenia o spolupráci a potvrdenie Degussy poskytnuté v jej odpovedi na oznámenie o výhradách.
- 95 Treba teda preskúmať, či tieto vyhlásenia umožňujú z právneho hľadiska dostatočným spôsobom preukázať účasť Barlo na údajnom stretnutí.
- 96 V tejto súvislosti treba poznamenať, že vyhlásenia urobené v rámci politiky zhovievavosti hrajú dôležitú úlohu. Tieto vyhlásenia urobené v mene podnikov majú nezanedbateľnú dôkaznú hodnotu, keďže prinášajú značné právne a ekonomické riziká (pozri tiež rozsudok Všeobecného súdu z 24. marca 2011, Aalberts Industries a i./Komisia, T-385/06, Zb. s. II-1223, bod 47). Z judikatúry uvedenej v bodoch 53 a 55 vyššie však tiež vyplýva, že vyhlásenie obvinených podnikov v rámci žiadostí podaných na základe oznámenia o spolupráci treba posudzovať opatrne a ak sú spochybnené, nemožno ich vo všeobecnosti bez potvrdenia prijať.
- 97 Okrem toho na účely preskúmania dôkaznej hodnoty vyhlásení podnikov, ktoré podali žiadosť na základe oznámenia o spolupráci, Všeobecný súd zohľadní najmä význam zhodujúcich sa nepriamych dôkazov podporujúcich relevanciu týchto vyhlásení (rozsudky JFE Engineering a i./Komisia, už citovaný v bode 44 vyššie, bod 220, a Peróxidos Orgánicos/Komisia, už citovaný v bode 53 vyššie, bod 70). Relevantnosť vyhlásenia okrem toho prípadne ovplyvňuje požadovaný stupeň potvrdenia (pozri v tomto zmysle rozsudok JFE Engineering a i./Komisia, už citovaný v bode 44 vyššie, bod 220).

- 98 Pokiaľ ide v predmetnej veci o vyhlásenie spoločnosti Atofina, ktoré je uvedené v jej žiadosti podanej na základe oznámenia o spolupráci, žalobkyne tvrdia, že vzhľadom na to, že nie je dostatočne podrobné, nemá dôkaznú hodnotu.
- 99 V tejto súvislosti treba poukázať na to, že Atofina dané stretnutie zaradila do kontextu série stretnutí, ktoré sa konali v období od leta 1997 do roku 1999 a ktoré sú opísané na jednej strane vyňatej z jej žiadosti na základe oznámenia o spolupráci, ktorá je priložená k vyjadreniu k žalobe. Na začiatku strany Atofina uviedla pod názvom „Účastníci“ dotknuté podniky, konkrétne Atoglas, Röhm, Degussa, Lucite (ICI), Repsol a Barlo, ako aj totožnosť ich zástupcov a najmä „W. [B.] + E. [S.] od roku 99“ v prípade Barlo. Potom Atofina opísala niekoľko stretnutí v Nemecku, kam spadajú aj dve stretnutia v Darmstadte v lete a na jeseň roku 1998, vo Francúzsku a v Taliansku. Nakoniec Atofina uviedla na konci uvedenej strany toto:

„Máj/jún 99

Stretnutie v hoteli v centre Barcelony: tí istí účastníci plus Irpen (miestny výrobca) a prítomnosť zástupcov miestnych sietí.

Obsah rokovaní v Darmstadte a na miestnej úrovni:

Úrovne cien distribútorov (70 % trhu), definícia cieľov minimálnych cien pre spracovateľov, stanovenie minimálnych cien za paletu.“

100 Je potrebné konštatovať, že na rozdiel od tvrdení žalobkyň toto vyhlásenie umožňovalo určiť tak účastníkov stretnutia, ako jeho protisúťažný obsah. Údaj „tí istí účastníci plus Irpen“ treba chápať s ohľadom na uvedenie účastníkov na jednotlivých stretnutiach, ktoré sa nachádza na začiatku strany vyhlásenia Atofiny, kde najmä uviedla „Barlo[:] W. [B.] + E. [S.] od roku 99“. Rovnako údaj „obsah rokovaní... na miestnej úrovni“ v kontexte tejto strany treba nevyhnutne chápať tak, že sa vzťahuje k danému stretnutiu v Barcelone. Podľa názoru Atofiny tak obsah tohto stretnutia spočíval v stanovení „úrovní cien distribútorov“, v „definícii cieľov minimálnych cien pre spracovateľov“ a v „stanovení minimálnych cien za paletu“. Okrem toho hoci tento dokument nie je v odôvodnení č. 164 napadnutého rozhodnutia citovaný, zo spisu vyplýva, že spoločnosť Atofina neskôr v odpovedi na žiadosť Komisie o informácie poskytla k spornému stretnutiu doplňujúce komentáre, pričom výslovne uviedla prítomnosť zástupcu Barlo. Okrem toho Atofina pripojila, pokiaľ ide o protisúťažný obsah stretnutia, jedno dodatočné upozornenie, keď vyhlásila, že jej „cieľom... bolo rozšíriť štruktúru sadzby do Španielska/Portugalska a presvedčiť miestnych výrobcov, aby sa k nej pripojili“.

101 Z toho jednoznačne podľa Atofiny vyplýva, že zástupca Barlo bol medzi účastníkmi predmetného stretnutia a že toto stretnutie malo protisúťažnú povahu.

102 Rovnako však treba uviesť, že žalobkyňa oprávnene tvrdí, že vyhlásenie Atofiny mnoho upresnení v súvislosti s údajným stretnutím v Barcelone neobsahuje. Neumožňuje tak určiť ani dátum, ani presné miesto stretnutia a ani otázky, o ktorých sa osobitne rokovalo. Spresnenia k tomuto bodu uvedenému ako posledný boli pridané až neskôr (pozri bod 100 vyššie). Tento opis je v protiklade s opisom ostatných stretnutí uvedených na danej strane, ktorý uvádza názvy hotelov, kde sa stretnutia konali, konkrétne otázky, o ktorých sa rokovalo, a niekedy ďalšie spresnenia ako označenie podniku,

ktorý platil náklady na hotel. Tak isto okrem uvedenia zástupcu Barlo medzi účastníkmi stretnutia neobsahuje vyhlásenie Atofiny o ňom žiadnu konkrétnu informáciu.

- 103 Okrem toho treba konštatovať, že relevantnosť vyhlásení Atofiny možno relativizovať s ohľadom na to, ako Komisia posúdila ostatné stretnutia, ktoré Atofina uviedla. Je potrebné uviesť, že pokiaľ ide o osem ďalších stretnutí, ktoré boli súčasťou série stretnutí uvedenej vo vyhlásení Atofiny [stretnutia v septembri 1997 v Dernbachu, v apríli 1998 v Dernbachu, v júni 1998 v Idsteine (Nemecko), na jar 1998 v Paríži (Francúzsko), v priebehu leta 1998 v Darmstadte, na jeseň 1998 v Darmstadte a dve stretnutia v Miláne (Taliansko) alebo v blízkosti Milána v roku 1999], len dve z nich, na ktorých Barlo pripustila svoju účasť, a to stretnutie v Dernbachu v apríli 1998 a stretnutie v Darmstadte v júni 1998, boli v napadnutom rozhodnutí uplatnené proti žalobkyniam. Prítom je pripomenuté, že podľa vyhlásenia Atofiny sa „účastníci“ uvedení na začiatku strany vrátane Barlo na všetkých stretnutiach zo série stretnutí zúčastnili.
- 104 Za týchto podmienok treba pri neexistencii akýchkoľvek listinných dôkazov týkajúcich sa sporného stretnutia preskúmať obzvlášť pozorne potvrdenie Degussy týkajúce sa prítomnosti Barlo na spornom stretnutí.
- 105 Na úvod treba konštatovať, že relevantnosť potvrdenia Degussy je obmedzená vzhľadom na jeho znenie a okolnosti, za ktorých k nemu došlo.
- 106 Degussa totiž úplne všeobecne potvrdila „konanie, obsah a účastníkov“ stretnutia a neuviedla žiadnu konkrétnu informáciu o Barlo. Jediné spresnenie obsiahnuté v tomto vyhlásení sa vzťahuje k predmetu tohto stretnutia (pripojenie Irpenu k dohodám) a osobitne sa netýka Barlo. Vo zvyšnej časti vyhlásenia Degussa výslovne

uviedla, že na detaily sa už nepamätá a najmä, že nemôže uviesť dátum stretnutia, pričom potvrdenie o nákladoch na cestu pána F. za toto obdobie chýba.

¹⁰⁷ Treba teda konštatovať, že stupeň potvrdenia tohto vyhlásenia, pokiaľ ide o prítomnosť Barlo na spornom stretnutí, je relatívne nízky.

¹⁰⁸ Ďalej, pokiaľ ide o tvrdenia žalobkyní vychádzajúce z toho, že uvedené potvrdenie bolo predložené vo veľmi pokročilom štádiu konania, a to v odpovedi na oznámenie o výhradách, treba uviesť, že táto okolnosť sama osebe neumožňuje poprieť celú dôkaznú hodnotu vyhlásenia Degussy, ktoré sa musí preskúmať s prihliadnutím na všetky relevantné okolnosti predmetnej veci.

¹⁰⁹ Takéto vyhlásenie má však menšiu dôkaznú hodnotu, než keby bolo uskutočnené bezprostredne a nezávisle od vyhlásenia Atofiny. Predovšetkým, ak bol podnik, ktorý podal žiadosť o oslobodenie, oboznámený s informáciami, ktoré Komisia v rámci vyšetrovania zhromaždila, potom sa vnútorná logika konania upraveného oznámením o spolupráci, podľa ktorej by akýkoľvek pokus uviesť Komisiu do omylu mohol viesť k spochybneniu úprimnosti, ako aj úplnosti spolupráce podniku (pozri bod 53 vyššie), uplatní v rovnakej miere len v prípade spontánneho vyhlásenia bez znalosti výhrad, ktoré Komisia prijala. Ani úvahy, že vyhlásenia na základe oznámenia o spolupráci sú v rozpore so záujmami toho, kto ich robí, a v zásade sa musia považovať za zvlášť spoľahlivé dôkazné prostriedky (pozri bod 54 vyššie), nemožno v prípade odpovede na oznámenie o výhradách takého podniku, akým je Degussa, ktorý podal žiadosť o oslobodenie, uplatniť v plnom rozsahu.

- 110 Okrem toho, ak ide o úplne všeobecné potvrdenie o „konaní“, „obsahu“ a „účastníkoch“ jedného stretnutia, ako to je v predmetnej veci, potom nemožno vylúčiť, že rozsah takéhoto potvrdenia bol obsahom oznámenia o výhradách ovplyvnený. Túto úvahu dokladá posúdenie dvoch stretnutí v Miláne alebo v blízkosti Milána, ktoré sa podľa vyhlásenia Atofíny konali v roku 1999. Komisia vo svojej odpovedi na otázku Všeobecného súdu vysvetlila, že „keďže druhá žiadosť o zhovievavosť, teda žiadosť Degussy, výslovne prítomnosť Barlo na daných stretnutiach nepotvrďovala, Komisia [tieto] dve stretnutia, ktoré Atofína uviedla [vo svojom vyhlásení], proti [žalobkyniam] neuplatnila“. Komisia okrem toho spresnila, že „ako je uvedené v bode 240 oznámenia o výhradách, Degussa sa [v] bode 160 svojej odpovede na oznámenie o výhradách obmedzila len na pripomenutie prítomnosti spoločností Atofína, Degussa, Lucite, Madreperla a Plastidit,“ Komisia pritom nevysvetlila, prečo sa v bode 240 oznámenia o výhradách rozhodla neuviesť Barlo medzi účastníkmi dvoch stretnutí v Miláne alebo v blízkosti Milána, hoci v prípade sporného stretnutia v Barcelone to urobila, a to v situácii, keď Atofína uviedla prítomnosť Barlo v oboch prípadoch rovnako („rovnakí účastníci a ďalej...“). Nemožno teda vylúčiť, že pokiaľ ide o totožnosť účastníkov protisúťažných stretnutí, Degussa sa do určitej miery spoliehala na znenie oznámenia o výhradách miesto toho, aby skutkový stav objektívne opísala.
- 111 Napokon treba pripomenúť, že žalobkyne dôrazne prítomnosť Barlo na spornom stretnutí spochybňujú, zatiaľ čo jej prítomnosť výslovne pripúšťajú na všetkých ostatných stretnutiach, ktoré sú voči nim v napadnutom rozhodnutí uplatnené, a ďalej že napadnuté rozhodnutie neuvádza žiadne ďalšie potvrdenie tohto stretnutia, ktorého sa podľa Atofíny zúčastnili tiež s ICI (teraz Lucite), ako aj podniky „Repsol“ a „Irpen“, hoci ICI a Lucite tiež predložili žiadosti na základe oznámenia o spolupráci.
- 112 Vzhľadom na všetky skutočnosti analyzované vyššie a najmä na neschopnosť Komisie predložiť listinné dôkazy o danom stretnutí alebo podrobnejšie vyhlásenie

o prítomnosti Barlo na tomto stretnutí a so zreteľom na zásadu, že ak súd pochybuje, táto pochybnosť sa musí uplatniť v prospech podniku, ktorý je adresátom rozhodnutia (pozri bod 58 vyššie), treba konštatovať, že stretnutie v Barcelone uvedené v odôvodnení č. 164 napadnutého rozhodnutia nemôže byť voči žalobkyniam uplatnené.

- 113 V tejto súvislosti je určite potrebné zdôrazniť, že Komisia správne tvrdí, že hoci je na účel odôvodnenia pevného presvedčenia, že k porušeniu došlo, povinná uviesť presné a zhodujúce sa dôkazy (pozri v tomto zmysle rozsudky Volkswagen/Komisia, už citovaný v bode 43 vyššie, bod 43 a tam citovanú judikatúru, a Lafarge/Komisia, už citovaný v bode 43 vyššie, bod 55), každý dôkaz predložený Komisiou nemusí so zreteľom na každý bod porušenia nutne zodpovedať týmto kritériám, ale postačuje, ak súbor dôkazov, o ktoré sa inštitúcia opiera, zodpovedá v celom posúdení tejto požiadavke (pozri v tomto zmysle rozsudok JFE Engineering a i./Komisia, už citovaný v bode 44 vyššie, bod 180 a tam citovanú judikatúru) Rovnako Komisia správne trvá na tom, že dôkazy je potrebné posudzovať ako celok s ohľadom na všetky relevantné skutkové okolnosti (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 11. marca 1999, Thyssen Stahl/Komisia, T-141/94, Zb. s. II-347, bod 175).

- 114 Keďže však Komisia tvrdí, že stretnutie v Barcelone v máji – júni 1999 treba posudzovať v súvislosti s nepretržitou spolupracou medzi členmi kartelu, ktorá podľa Degussy začala v rokoch 1984 – 1985, treba pripomenúť, že Komisia v napadnutom rozhodnutí pripustila, že „účasť Barlo na karteli nebolo možné prirovnať k účasti väčšiny ostatných podnikov“ najmä vzhľadom na to, že „odhalené protisúťažné kontakty skôr preuká[zali], že Barlo sa sporadicky zúčastnila stretnutí, ktoré spočívali len v informovaní tohto podniku o dohodách alebo protisúťažných postupoch dohodnutých pre PMMA – pevné dosky“ (odôvodnenie č. 373 napadnutého rozhodnutia). Komisia okrem toho tiež pripustila, že Barlo sa zúčastnila na porušení kratšie než ostatné podniky, a to od 30. apríla 1998 do 21. augusta 2000, zatiaľ čo samotné porušenie bolo preukázané na obdobie od 23. januára 1997 do 12. septembra 2002. Vzhľadom na

tieto okolnosti je úplne pravdepodobné, že Barlo sa kartelu zúčastnila len na štyroch stretnutiach, ako to pripustili aj žalobkyne. Ani celkové posúdenie súboru nepriamych dôkazov, ktoré Komisia voči žalobkyniam zhromaždila, ani kontext veci teda neumožňujú zmeniť záver uvedený v bode 112 vyššie.

115 Z toho vyplýva, že uvedenú výhradu treba prijať.

– O neexistencii iných kontaktov alebo výmen informácií, na ktorých sa Barlo zúčastnila

116 Žalobkyne spochybňujú presnosť tvrdení uvedených v odôvodnení č. 227 napadnutého rozhodnutia. Uvádzajú, že detailný opis stretnutí, na ktorých sa Barlo zúčastnila, ukazuje, že uvedené stretnutia neslúžili na to, aby informovali Barlo o obsahu stretnutí, na ktorých sa nezúčastnila. Ďalej žalobkyne zdôrazňujú, že napadnuté rozhodnutie nijako nenaznačuje, že by existovali ďalšie kontakty alebo výmeny informácií, ktorých by sa Barlo zúčastnila, a na podporu takýchto kontaktov či výmen informácií nebol predložený nijaký dôkaz.

117 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že odôvodnenie č. 227 napadnutého rozhodnutia uvádza:

„... skutočnosť, že Barlo sa pravdepodobne nezúčastnila na všetkých stretnutiach venovaných produktu, na ktorý sa tento podnik špecializuje (a to PMMA – pevné dosky) nemá na posúdenie jeho účasti na karteli žiaden vplyv, lebo sa zúčastnila stretnutí, ktoré predchádzali a nasledovali po stretnutiach, na ktorých nebola

prítomná, a mohla teda byť informovaná a pri určovaní svojho obchodného správania na trhu informácie vymenené so súťažiteľmi zohľadniť...“

- 118 Je potrebné konštatovať, že argumentácia žalobkyní je založená na nesprávnom výklade tohto odôvodnenia. Komisia v ňom totiž len odmieta tvrdenie, že žalobkyne nemožno vzhľadom na obmedzený počet stretnutí, na ktorých sa Barlo zúčastnila, považovať za zodpovedné za jediné a nepretržité porušenie. Naopak, Komisia netvrdila, že Barlo bola o obsahu stretnutí, ktorých sa nezúčastnila, skutočne informovaná, ani že existovali iné kontakty alebo výmeny informácií, ktoré by zahŕňali Barlo. Komisia len uviedla, že existuje možnosť, že Barlo bola informovaná („mohla byť“), pričom táto možnosť ani nie je v žalobe napadnutá.
- 119 Argumentácia žalobkyní je teda neúčinná.
- 120 Okrem toho je medzi účastníkmi konania nesporné, že námietky Komisie voči žalobkyniam sú založené na účasti Barlo na piatich protisúťažných stretnutiach o pevných doskách z PMMA, ktoré boli preskúmané vyššie.
- 121 Navyše v rozsahu, v akom žalobkyne spochybňujú svoju zodpovednosť za jediné porušenie, treba odkázať na preskúmanie druhej časti prvého žalobného dôvodu uvedené ďalej.
- 122 Uvedenú výhradu treba preto zamietnuť.

– Záver týkajúci sa prvej časti prvého žalobného dôvodu

- 123 Vzhľadom na vyššie uvedené treba prijať prvú časť prvého žalobného dôvodu, ktorý vychádza z nesprávneho posúdenia stretnutí a iných kontaktov alebo výmen informácií zahŕňajúcich Barlo, pokiaľ ide o posúdenie údajnej účasti Barlo na stretnutí v máji a júni v Barcelone, a vo zvyšnej časti ju treba zamietnuť. Prípadný vplyv tohto záveru na zákonnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a na určenie výšky pokuty bude preskúmaný ďalej.

O druhej časti prvého žalobného dôvodu založenej na nesprávnom posúdení účasti Barlo na „jedinom a spoločnom protisúťažnom projekte“ týkajúcom sa troch výrobkov z PMMA

- 124 Žalobkyne tvrdia, že nie je správne, že sa Komisia v napadnutom rozhodnutí domnievala, že porušili článok 81 ES z dôvodu ich pripojenia sa alebo prispenia k „jedinému a spoločnému protisúťažnému projektu“, ktorý sa týkal troch kategórií výrobkov, a to formovacích zmesí z PMMA, tvrdých dosiek z PMMA a sanitárnych výrobkov z PMMA.
- 125 V tejto súvislosti je potrebné na úvod pripomenúť, že vzhľadom na povahu porušení pravidiel hospodárskej súťaže, ako aj na povahu a stupeň prísnosti sankcií, ktoré sú s nimi spojené, je zodpovednosť za spáchanie týchto porušení osobnej povahy (rozsudok Komisia/Anic Partecipazioni, už citovaný v bode 34 vyššie, bod 78).

- 126 Ďalej treba uviesť, že dohody a zosúladené postupy, ktorých sa týka článok 81 ods. 1 ES, nevyhnutne vyplývajú z prispenia viacerých podnikov, ktoré sú síce všetky spolupáchateľmi porušenia, ale ktorých účasť môže mať rôzne formy, predovšetkým v závislosti od vlastností dotknutého trhu a postavenia každého z týchto podnikov na tomto trhu, sledovaných cieľov a zvolených alebo zamýšľaných spôsobov vykonania. Samotná okolnosť, že každý podnik sa zúčastnil na porušení spôsobom, ktorý mu je vlastný, však nestačí na vylúčenie jeho zodpovednosti za celé porušenie, vrátane zodpovednosti za správanie, ktorého sa fakticky dopustili iné zúčastnené podniky, ale ktoré malo rovnaký cieľ alebo následok (rozsudok Komisia/Anic Partecipazioni, už citovaný v bode 34 vyššie, body 79 až 80).
- 127 Porušenie článku 81 ods. 1 ES môže vyplývať nielen z jednotlivého aktu, ale aj zo skupiny aktov alebo z pokračujúceho správania. Proti tomuto výkladu nemožno namietat z dôvodu, že jedna alebo viaceré zložky tejto skupiny aktov alebo tohto pokračujúceho správania by taktiež mohli same osebe, zohľadňované jednotlivo, predstavovať porušenie uvedeného ustanovenia (pozri v tomto zmysle rozsudok Komisia/Anic Partecipazioni, už citovaný v bode 34 vyššie, bod 81). Pokiaľ rôzne činnosti zapadajú do „celkového plánu“ vzhľadom na ich rovnaký cieľ skresľujúci hospodársku súťaž vnútri spoločného trhu, Komisia je oprávnená za tieto činnosti vyvodzovať zodpovednosť v závislosti od účasti na porušení ako celku (pozri rozsudok Aalborg Portland a i./Komisia, už citovaný v bode 46 vyššie, bod 258 a tam citovanú judikatúru), aj keď sa preukáže, že dotknutý podnik sa priamo podieľal len na jednej alebo viacerých podstatných zložkách porušenia (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa z 12. decembra 2007, BASF a UCB/Komisia, T-101/05 a T-111/05, Zb. s. II-4949, bod 161 a tam citovanú judikatúru).
- 128 Podľa judikatúry Súdneho dvora s cieľom preukázať účasť podniku na takejto jedinej dohode musí Komisia preukázať, že dotknutý podnik mal zámer vlastným správaním prispieť k splneniu spoločných cieľov sledovaných všetkými zúčastnenými a že vedel o skutočnom správaní, ktoré plánovali alebo vykonali iné podniky pri výkone

rovnakých zámerov, alebo ho mohol rozumne predvídať, a bol pripravený znášať súvisiace riziko (rozsudok Komisia/Anic Participazioni, už citovaný v bode 34 vyššie, bod 87, a Aalborg Portland a i./Komisia, už citovaný v bode 46 vyššie, bod 83).

- ¹²⁹ Na záver treba zdôrazniť, že skutočnosť, že určitý podnik sa nezúčastnil na všetkých prvkoch, ktoré zakladajú kartel, alebo že hral malú rolu v tých častiach, na ktorých sa zúčastnil, treba zohľadniť pri posúdení závažnosti porušenia a prípadne pri určení výšky pokuty (rozsudky Komisia/Anic Participazioni, už citovaný v bode 34 vyššie, bod 90, a Aalborg Portland a i./Komisia, už citovaný v bode 46 vyššie, bod 86).
- ¹³⁰ V predmetnej veci treba najskôr uviesť, že výrok napadnutého rozhodnutia nespresňuje presný rozsah porušenia, za ktoré boli jeho adresáti zodpovední, lebo článok 1 len uvádza „súbor dohôd a zosúladených postupov v odvetví metakrylátov“ bez toho, aby osobitne uvádzal jednotlivé výrobky.
- ¹³¹ V tomto ohľade však treba pripomenúť, že je ustálenou judikatúrou, že výrok aktu nemožno oddeliť od jeho odôvodnenia a musí sa vykladať, ak je to potrebné, tak, aby sa zohľadnili dôvody, ktoré viedli k jeho prijatiu (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa zo 17. septembra 2007, Microsoft/Komisia, T-201/04, Zb. s. II-3601, bod 1258 a tam citovanú judikatúru).

132 Odôvodnenie č. 2 napadnutého rozhodnutia ale jasne uvádza, že jediné a nepretržité porušenie sa týka troch výrobkov z PMMA, a znie:

„Adresáti tohto rozhodnutia sa podieľali na jedinom a nepretržitom porušení článku 81 [ES] a článku 53 [dohody o EHP] v odvetví metakrylátového priemyslu, ktoré sa týkalo troch nasledujúcich výrobkov:

— PMMA – formovacie zmesi,

— PMMA – tvrdé dosky a

— PMMA – sanitárne výrobky.“

133 Komisia okrem toho v odôvodneniach č. 222 až 226 napadnutého rozhodnutia uviedla dôvody, prečo sa domnievala, že predmetný kartel mohol byť kvalifikovaný ako jediné a nepretržité porušenie, ktoré sa týkalo troch výrobkov uvedených vyššie. V tomto kontexte Komisia pristupovala k osobitnému prípadu žalobkyní takto:

„Skutočnosť, že príslušné podniky sa nezúčastnili na všetkých prvkoch tvoriacich celkový kartel, ich nemôže zbaviť ich zodpovednosti za porušenie článku 81 [ES]. V predmetnej veci skutočnosť, že Barlo na rozdiel od ostatných strán protisúťažných dohôd všetky tri výrobky z PMMA nevyrába, nemení ani povahu, ani predmet uvedeného porušenia spočívajúceho v narušení bežného vývoja cien všetkých týchto výrobkov. Zo skutočností uvedených v časti 3 [napadnutého rozhodnutia] jasne vyplýva, že všetky strany protisúťažných dohôd k tomuto spoločnému protisúťažnému projektu

pristúpili a v rámci svojich možností prispievali (teda podľa toho, či sa špecializovali na jeden, alebo viaceré výrobky dotknuté týmito dohodami):“ (odôvodnenie č. 226 napadnutého rozhodnutia)

- 134 S ohľadom na tieto odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je potrebné konštatovať, že pokiaľ ide o formovacie zmesi z PMMA, tvrdé dosky z PMMA a sanitárne výrobky z PMMA, článok 1 tohto rozhodnutia považuje žalobkyne za zodpovedné za účasť na jedinom a nepretržitom porušení.
- 135 Po druhé treba uviesť, že otázka predložená Všeobecnému súdu na posúdenie nie je otázkou existencie jediného porušenia, ktoré sa týka troch dotknutých výrobkov, ale zodpovednosti žalobkýň za celý rozsah takéhoto porušenia. Žalobkyne až v replike uviedli argumentáciu smerujúcu k spochybneniu samotnej existencie jediného porušenia. Túto argumentáciu treba považovať za nový žalobný dôvod a podľa článku 48 ods. 2 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu zamietnuť ako neprípustnú. Okrem toho s ohľadom na všetky nasledujúce úvahy ju nebude potrebné skúmať.
- 136 Treba teda preskúmať, či účasť žalobkýň na porušení bola na základe ich vlastného správania spôsobilá viesť k ich zodpovednosti za celé porušenie, ku ktorému došlo počas trvania ich účasti.
- 137 V tejto súvislosti treba po prvé zamietnuť tvrdenie založené na skutočnosti, že Barlo nebola aktívna v odvetví jednej skupiny výrobkov, a síce sanitárnych výrobkov z PMMA. V tomto ohľade stačí konštatovať, ako Všeobecný súd už rozhodol, že podnik môže porušiť zákaz stanovený v článku 81 ods. 1 ES, ak má jeho správanie

koordinované so správaním ostatných podnikov za cieľ obmedziť hospodársku súťaž na konkrétnom relevantnom trhu vnútri spoločného trhu, pričom sa nevyhnutne nepredpokladá, že bude sám aktívny na uvedenom relevantnom trhu (rozsudky Súdu prvého stupňa z 8. júla 2008, AC-Treuhand/Komisia, T-99/04, Zb. s. II-1501, a z 8. septembra 2010, Deltafina/Komisia, T-29/05, Zb. s. II-4077, bod 48). Preto len samotná skutočnosť, že spoločnosť Barlo nebola aktívna v odvetví sanitárnych výrobkov z PMMA, nutne neznamená, že žalobkyne nebolo možné považovať za zodpovedné za spáchanie porušenia týkajúceho sa tohto výrobku.

- 138 Po druhej skutočnosť, že Komisia v napadnutom rozhodnutí „upustila od výhrad, ktoré boli v prípade PMMA – formovacích zmesí voči [žalobkyniam] uplatnené“ (odôvodnenie č. 93 napadnutého rozhodnutia), tiež neznamená, že žalobkyne nemohli byť považované za zodpovedné za jediné porušenie týkajúce sa najmä tohto výrobku.
- 139 Je pravda, že formulácia použitá Komisiou v odôvodnení č. 93 napadnutého rozhodnutia je nevhodná a mohla sa zdať v rozpore so zodpovednosťou žalobkyní za takéto jediné porušenie uvedené v článku 1 napadnutého rozhodnutia, ako bol vyložený so zreteľom na odôvodnenia č. 2 a 226 tohto rozhodnutia (pozri body 130 až 134 vyššie). Vzhľadom na celé odôvodnenie napadnutého rozhodnutia treba odôvodnenie č. 93 napadnutého rozhodnutia nutne chápať v tom zmysle, že podľa Komisie nebola priama účasť Barlo na časti kartelu týkajúcej sa formovacích zmesí z PMMA preukázaná. Táto skutočnosť však sama osebe nevyklučuje zodpovednosť žalobkyní za jediné porušenie vzťahujúce sa k trom dotknutým výrobkom (pozri bod 126 vyššie).
- 140 Po tretej skutočnosť, že Komisia v napadnutom rozhodnutí, pokiaľ ide o žalobkyne, neuviedla, že päť stretnutí, ku ktorým došlo v priebehu viac než dvoch rokov, z ktorých žiadne nebolo „vrcholovým stretnutím“, na ktorých boli uzatvorené „dohody

o hlavnej spolupráci“ (odôvodnenie č. 105 napadnutého rozhodnutia), tiež nestačia na vylúčenie ich zodpovednosti za jediné porušenie.

¹⁴¹ Z judikatúry vyplýva, že skutočnosť, že rôzne podniky zohrávali rozdielne úlohy v sledovaní spoločného cieľa, nevylučuje totožnosť protisúťažného cieľa, a tým aj porušenia, za podmienky, že každý podnik na svojej vlastnej úrovni prispel k sledovaniu spoločného cieľa (pozri rozsudok Všeobecného súdu z 28. apríla 2010, BST/Komisia, T-452/05, Zb. s. II-1373, bod 32 a tam citovanú judikatúru). Okrem toho v rámci celkovej dohody vzťahujúcej sa na viacero rokov niekoľkomesačný nesúlad medzi prejavmi kartelu nemá veľký význam. Naopak, rozhodujúca je skutočnosť, že jednotlivé úkony sú súčasťou spoločného plánu z dôvodu ich rovnakého cieľa (rozsudky Aalborg Portland a i./Komisia, už citovaný v bode 46 vyššie, bod 260, a Lafarge/Komisia, už citovaný v bode 43 vyššie, bod 483).

¹⁴² Po štvrté teda ostáva overiť s ohľadom na tvrdenia žalobkýň, či sú splnené podmienky stanovené judikatúrou uvedenou v bode 128 vyššie.

¹⁴³ V tejto súvislosti Všeobecný súd spresnil, že podnik teda môže byť zodpovedný za celkový kartel dokonca aj vtedy, ak sa preukáže, že sa priamo zúčastnil iba na jednej alebo viacerých častiach tvoriacich kartel, ak vedel alebo musel vedieť, že zosúladený postup, na ktorom sa zúčastnil, predovšetkým prostredníctvom pravidelných stretnutí organizovaných počas niekoľkých rokov, bol súčasťou celkového plánu určeného na narušenie normálneho fungovania hospodárskej súťaže, a ak sa tento plán vzťahoval na všetky podstatné zložky kartelu (rozsudok Súdu prvého stupňa z 8. júla 2004, Corus UK/Komisia, T-48/00, Zb. s. II-2325, bod 176, a BST/Komisia, už citovaný v bode 141 vyššie, bod 32).

- 144 Preto len samotná zhoda cieľa dohody, na ktorej sa podnik zúčastnil, a cieľa celkovej kartelovej dohody nestačí na to, aby sa tomuto podniku pripísala účasť na celkovej kartelovej dohode. Jeho účasť na dotknutej dohode môže byť totiž výrazom jeho prístúpenia k tejto celkovej kartelovej dohode, len pokiaľ podnik, keď sa na tejto dohode zúčastňuje, vedel alebo musel vedieť, že sa tým začlenil do celkovej kartelovej dohody (rozsudok Súdu prvého stupňa z 20. marca 2002, Sigma Technologie/Komisia, T-28/99, Zb. s. II-1845, bod 45, a Bolloré a i./Komisia, už citovaný v bode 54 vyššie, bod 209).
- 145 V tejto súvislosti treba najskôr uviesť, že Komisia nepreukázala a dokonca ani neuviedla, že Barlo vedela alebo mala vedieť, že sa účasťou na kartelovej dohode, pokiaľ ide o pevné dosky z PMMA, začlenila do globálneho kartelu, ktorý sa týkal troch výrobkov z PMMA.
- 146 Naopak, ako žalobkyne správne zdôrazňujú, sama Komisia v napadnutom rozhodnutí pripustila, že „Barlo nevedela alebo nemusela nutne vedieť o globálnom projekte protisúťažných dohôd“ (odôvodnenie č. 335 napadnutého rozhodnutia).
- 147 Komisia takisto netvrdí, že Barlo vedela o faktickom zamýšľanom alebo realizovanom správaní iných podnikov sledujúcich tie isté ciele alebo ho mohla rozumne predpokladať a bola pripravená prijať z toho vyplývajúce riziko. Komisia naopak vo vyjadrení k žalobe tvrdí, že Barlo, „aspoň pokiaľ ide o PMMA – pevné dosky“, vedela o činnostiach svojich konkurentov smerujúcich k realizácii tohto jediného cieľa.
- 148 Názor obhajovaný Komisiou je založený na jedinom tvrdení, že porušenie, ktoré spoločnosť Barlo mohla „subjektívne vnímať“ ako pokrývajúce len pevné dosky z PMMA, bolo v skutočnosti neoddeliteľnou súčasťou jediného rozsiahlejšieho porušenia, ktoré

pokrývalo všetky tri výrobky z PMMA. Z judikatúry uvedenej v bodoch 128, 143 a 144 vyššie však jasne vyplýva, že subjektívne vnímanie porušenia predstavuje relevantnú skutočnosť, pokiaľ ide o článok 81 ods. 1 ES. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že toto ustanovenie sa uplatní len vtedy, keď existuje zhoda vôle medzi dotknutými stranami (pozri rozsudok Všeobecného súdu z 19. mája 2010, IMI a i./Komisia, T-18/05, Zb. s. II-1769, bod 88 a tam citovanú judikatúru).

¹⁴⁹ V tomto kontexte je potrebné spresniť, že samotná skutočnosť, že Barlo poznala a sledovala protisúťažné ciele v odvetví pevných dosiek z PMMA, neumožňuje dospieť k záveru, že uvedená spoločnosť vedela o jednotnom celi, ktorý sledoval jediný kartel v odvetví metakrylátov. Bolo totiž rozhodnuté, že pojem jednotný cieľ nemožno vymedziť všeobecným odkazom na narušenie hospodárskej súťaže na trhu s cholínchloridom, pretože ovplyvnenie hospodárskej súťaže, či už ako cieľ alebo následok, je spoločnou základnou zložkou každého správania spadajúceho do pôsobnosti článku 81 ods. 1 ES. Takáto definícia pojmu jednotný cieľ môže pojem jediné a pokračujúce porušenie pripraviť o časť zmyslu, keďže by mala za následok, že viaceré správania týkajúce sa určitého hospodárskeho odvetvia, ktoré článok 81 ods. 1 ES zakazuje, by sa mali systematicky kvalifikovať ako podstatné zložky jediného porušenia (rozsudky Všeobecného súdu BASF a UCB/Komisia, už citovaný v bode 127 vyššie, bod 180, a z 28. apríla 2010, Amann & Söhne a Cousin Filterie/Komisia, T-446/05, Zb. s. II-1255, bod 92).

¹⁵⁰ Názor Komisie by umožňoval pripísať podniku jediné porušenie z dôvodu samotného konštatovania objektívnych väzieb medzi uvedeným porušením a dohodou, ktorej sa takýto podnik zúčastnil, pričom takýmito väzbami sú napríklad príslušnosť k rovnakému hospodárskemu odvetviu, a to dokonca bez preukázania toho, že daný podnik o existencii takéhoto jediného porušenia vedel alebo že ho mohol dôvodne predvídať, a že bol pripravený prijať z toho vyplývajúce riziko.

- 151 Je teda potrebné konštatovať, že Komisia nepreukázala, že účasť Barlo na porušení týkajúcom sa pevných dosiek z PMMA viedla k zodpovednosti žalobkyne za celé jediné porušenie, a že druhá časť prvého žalobného dôvodu je teda dôvodná.
- 152 Preto treba zrušiť článok 1 napadnutého rozhodnutia v rozsahu, v akom konštatuje, že žalobkyne porušili článok 81 ods. 1 ES a článok 53 dohody o EHP tým, že sa podieľali na viacerých dohodách a zosúladených postupoch, ktoré sa týkali nielen pevných dosiek z PMMA, ale tiež formovacích zmesí z PMMA a sanitárnych výrobkov z PMMA.
- 153 Prípadný dosah tohto konštatovania na výšku pokuty uloženej žalobkyniam bude preskúmaný nižšie v rámci analýzy druhej časti druhého žalobného dôvodu vychádzajúceho z nesprávneho posúdenia závažnosti porušenia.

O tretej časti prvého žalobného dôvodu založenej na nesprávnom posúdení účasti Barlo na nepretržitom porušení

- 154 Žalobkyne tvrdia, že Komisia z právneho hľadiska dostatočne nepreukázala, že sa dopustili nepretržitého porušenia. Žalobkyne zdôrazňujú, že napadnuté rozhodnutie je založené na prítomnosti Barlo na piatich stretnutiach, ku ktorým došlo v priebehu viac než dvoch rokov, čo z praktického hľadiska vylučuje akúkoľvek formu nepretržitej účasti na karteli. Žalobkyne okrem toho poznamenali, že bez ohľadu na údajné

stretnutie v Barcelone v máji alebo júni 1999, ktorého konanie popierajú, spočíva napadnuté rozhodnutie na štyroch stretnutiach, z ktorých prvé dve sa konali v prvom semestri roku 1998, zatiaľ čo dve ďalšie sa konali v roku 2000, teda v rozmedzí, ktoré dosahuje až 20 mesiacov.

¹⁵⁵ V tejto súvislosti treba pripomenúť, že dĺžka trvania porušenia je okrem toho základnou zložkou pojmu porušenie v zmysle článku 81 ods. 1 ES, ktorej dôkazné bremeno zaťažuje v prvom rade Komisiu. V tejto súvislosti sa podľa judikatúry požaduje, že ak neexistujú dôkazy spôsobilé priamo preukázať dĺžku trvania porušenia, aby sa Komisia opierala prinajmenšom o dôkazy, ktoré sa vzťahujú na skutočnosti dostatočne blízke z hľadiska času, aby bolo možné rozumne pripustiť, že toto porušenie trvalo neprerušene medzi dvoma konkrétnymi dátumami (pozri rozsudok Všeobecného súdu z 9. júla 2009, Peugeot a Peugeot Nederland/Komisia, T-450/05, Zb. s. II-2533, bod 220 a tam citovanú judikatúru).

¹⁵⁶ Okrem toho bolo rozhodnuté, že skutočnosť, že samotný kartel trval nepretržite, totiž nevylučuje, že jeden alebo viacerí jeho účastníci na určitý čas prerušili svoju účasť na ňom (rozsudok IMI a i./Komisia, Už citovaný v bode 148 vyššie, bod 83).

¹⁵⁷ Názor Komisie, že nepretržitá povaha porušenia sa má analyzovať so zreteľom na neexistenciu dištancovania od kartelu a neobnovenie skutočne samostatnej politiky a nie len na krátkodobé zdržanie sa účasti na aktivitách kartelu, je okrem toho relevantný len za predpokladu, že Komisia unesie dôkazné bremeno, ktoré jej prináleží, teda predloží dôkazy, ktoré súvisia so skutočnosťami dostatočne blízkymi z hľadiska času tak, aby bolo možné odôvodnene pripustiť, že toto porušenie trvalo neprerušene medzi dvoma konkrétnymi dátumami (pozri rozsudok IMI a i./Komisia, už citovaný

v bode 148 vyššie, bod 86 a tam citovanú judikatúru). Prijatie názoru Komisie pri nedostatku takýchto dôkazov by viedlo v rozpore so zásadami pripomenutými v bodoch 43 a 155 vyššie k preneseniu dôkazného bremena, pokiaľ ide o trvanie porušenia, na žalobkyne.

- 158 V predmetnej veci teda treba preskúmať, či Komisia podľa svojho tvrdenia predložila dôkazy, ktoré súvisia so skutočnosťami dostatočne blízky z hľadiska času.
- 159 V tejto súvislosti treba ešte uviesť, že ak aj obdobie medzi dvoma prejavmi určitého protisúťažného správania predstavuje relevantné kritérium na stanovenie pokračujúcej povahy porušenia, nič to nemení na tom, že otázku, či uvedené obdobie je, alebo nie je dostatočne dlhé na to, aby mohlo predstavovať prerušenie porušenia, nemožno preskúmať abstraktne. Práve naopak, treba ju preskúmať v kontexte fungovania daného kartelu (rozsudok IMI a i./Komisia, už citovaný v bode 148 vyššie, bod 89), prípadne vrátane osobitných podmienok účasti dotknutého podniku na tomto karteli.
- 160 S ohľadom na posúdenie prvej časti prvého dôvodu treba konštatovať, že výhrady Komisie voči žalobkyniam spočívajú na prítomnosti Barlo na týchto štyroch stretnutiach: stretnutie z apríla 1998 v Dernbachu (odôvodnenie č. 151 napadnutého rozhodnutia), stretnutie z 29. júna 1998 v Darmstadte (odôvodnenie č. 155 napadnutého rozhodnutia), stretnutie z 24. februára 2000 v Heidelbergu (odôvodnenie č. 167 napadnutého rozhodnutia) a stretnutie z 21. augusta 2000 v Deidesheime (odôvodnenie č. 168 napadnutého rozhodnutia).
- 161 Po prvé treba konštatovať, že stretnutia v Dernbachu a v Darmstadte a stretnutie v Heidelbergu a Deidesheime oddeľovalo len pár mesiacov. Tieto intervaly však nie sú v kontexte fungovania kartelu dostatočne dlhé na to, aby bolo možné konštatovať prerušenie účasti Barlo na karteli. Okrem toho žalobkyne netvrdia opak.

- 162 Po druhé treba určiť, či Komisia preukázala nepretržitú účasť Barlo na karteli medzi stretnutím z 29. júna 1998 v Darmstade (odôvodnenie č. 155 napadnutého rozhodnutia) a stretnutím z 24. februára 2000 v Heidelbergu (odôvodnenie č. 167 napadnutého rozhodnutia).
- 163 V tejto súvislosti treba uviesť, že z odôvodnenia č. 155 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že na stretnutí z 29. júna 1998 v Darmstade sa účastníci dohodli na zvýšení cien na október 1998. Hoci je v tomto bode uvedené, že spoločnosť Barlo netvrdila, že svoju cenovú politiku zmení, a napriek tomu, že spoločnosť Barlo nie je uvedená v odôvodnení č. 157 napadnutého rozhodnutia medzi podnikmi, ktoré skutočne v priebehu stretnutia z 29. júna 1998 v Darmstade dohodu uzatvorili, nemení to nič na tom, že Barlo mohla prevziať časť informácií vzťahujúcich sa k zvýšeniu cien na október 1998 a následne svoje obchodné správanie prispôbiť. Treba teda konštatovať, že Barlo sa podieľala na karteli až do konca októbra 1998 nepretržitým spôsobom.
- 164 Ďalej treba konštatovať, že napadnuté rozhodnutie uvádza v tomto období, pokiaľ ide o pevné dosky z PMMA, desať stretnutí, ktoré sa konali po stretnutí v Darmstade, prinajmenšom od polovice roku 1999 celkom pravidelne (ide o stretnutia z 18. augusta, 11. septembra a 10. decembra 1998, stretnutia konané 20. januára, 4. a 19. marca a 5. mája 1999 a ďalej stretnutia v máji a júni 1999, ako aj dodatočné dve stretnutia bez presného dátumu, ktoré sa konali v Taliansku v roku 1999; odôvodnenie č. 157 a nasl. napadnutého rozhodnutia). Podľa napadnutého rozhodnutia sa účastníci v priebehu týchto stretnutí zhodli na zvýšení cien a presunutí nákladov na poskytovanie služieb na zákazníkov a vymenili si informácie o trhu. Okrem toho odôvodnenie č. 166 napadnutého rozhodnutia uvádza zvýšenie cien, ktoré bolo oznámené 1. novembra 1999 a vykonané v januári 2000 (odôvodnenie č. 166 napadnutého rozhodnutia).
- 165 Z týchto úvah vyplýva, že obdobie, v ktorom neexistovali tajné kontakty alebo prejavy zo strany Barlo, trvalo skoro šesťnásť mesiacov (od konca októbra 1998 do 24. februára 2000), a ďalej že toto obdobie značne prekročilo intervaly, v ktorých podniky,

ktoré boli členmi kartelu, prejavovali svoju vôľu obmedziť hospodársku súťaž. Treba teda konštatovať, že trvalá účasť Barlo na karteli nie je pre toto obdobie preukázaná.

¹⁶⁶ Okrem toho, hoci podľa napadnutého rozhodnutia sa účasť Barlo na karteli v každom prípade obmedzila na „sporadickú účasť na stretnutiach“, ktorá spočívala výhradne v „informovaní sa o protisúťažných dohodách alebo postupoch, na ktorých sa účastníci v prípade PMMA – pevných dosiek zhodli“ (odôvodnenie č. 373 napadnutého rozhodnutia), táto úvaha neumožňuje vyvrátiť tvrdenie, pokiaľ ide o účasť Barlo na porušení v priebehu obdobia uvedeného vyššie.

¹⁶⁷ Napadnuté rozhodnutie teda treba zrušiť v rozsahu, v akom považuje žalobkyne za zodpovedné za ich účasť na karteli v období od 1. novembra 1998 do 23. februára 2000. Prípadný vplyv tohto záveru na stanovenie výšky pokuty bude preskúmaný nižšie.

O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 23 ods. 3 nariadenia č. 1/2003, usmernení a zásady proporcionality

¹⁶⁸ Žalobkyne tvrdia, že aj za predpokladu, že by boli uznané vinnými za porušenie článku 81 ES, pokuta, ktorá im bola uložená, nie je v súlade s pravidlami stanovenými v článku 23 ods. 3 nariadenia č. 1/2003 a s usmerneniami a porušuje zásadu proporcionality.

O prvej časti druhého žalobného dôvodu založenej na nesprávnom posúdení trvania údajného porušenia

- 169 Žalobkyne tvrdia, že trvanie ich účasti na porušení stanovené v napadnutom rozhodnutí na dva roky a tri mesiace je nesprávne, lebo Komisia nesprávne určila dni 30. apríla 1998 a 21. augusta 2000 ako dátumy začiatku a konca ich účasti na porušení, a najmä preto, lebo napadnuté rozhodnutie neobsahuje dostatok dôkazov na podporu tvrdenia, že porušenie bolo počas tohto obdobia jediné a nepretržité.
- 170 V tomto ohľade treba zamietnuť kritiku žalobkyní týkajúcu sa dátumov, ktoré Komisia v prípade začiatku a konca ich účasti na porušení stanovila, ako nedôvodné.
- 171 Ako vyplýva ďalej z vyššie uvedeného, účasť Barlo na protisúťažnom stretnutí z apríla 1998 v Dernbachu bola preukázaná z právneho hľadiska dostatočným spôsobom. Okrem toho skutočnosť, že Komisia nemohla stanoviť presný dátum tohto stretnutia, nie je relevantná, pokiaľ ide o výšku pokuty uloženej žalobkyniam, lebo pol prijatý dátum (30. apríl 1998), ktorý je pre žalobkyne priaznivejší.
- 172 Ďalej, pokiaľ ide o dátum ukončenia účasti žalobkyní na porušení (21. august 2000), z uvedeného vyplýva, že Barlo sa v tento deň zúčastnila protisúťažného stretnutia, od ktorého sa nedištancovala. Za týchto podmienok je tvrdenie, že Barlo so zvýšením cien nesúhlasila, irelevantné. To isté platí v prípade tvrdenia vychádzajúceho zo skutočnosti, že Komisia po tomto stretnutí existenciu protiprávneho správania Barlo nepreukázala.

- 173 Po druhé treba pripomenúť, ako bolo rozhodnuté v rámci preskúmania tretej časti prvého žalobného dôvodu, že účasť žalobkýň na karteli v období od 1. novembra 1998 do 23. februára 2000 nebola preukázaná a napadnuté rozhodnutie treba zrušiť v rozsahu, v akom v ňom Komisia konštatovala ich zodpovednosť za toto obdobie. Je teda potrebné tiež dospieť k záveru, že Komisia nesprávne v rámci výpočtu pokuty takéto obdobie zohľadnila na účely určenia trvania ich účasti na porušení.
- 174 Ďalej treba zamietnuť názor Komisie, že prerušenie účasti na karteli musí viesť k dvom pokutám, ktorých celková výška je dokonca vyššia. Hoci účasť žalobkýň na porušení bola prerušená, z uvedeného vyplýva, že sa zúčastnili jedného a toho istého porušenia. Výška pokuty teda musí byť určená najmä podľa závažnosti tohto porušenia a nie na základe dvoch oddelených porušení. Závažnosť porušenia posúdená najmä podľa jeho povahy a geografického rozsahu ostáva navzdory prerušeniu účasti žalobkýň na tomto porušení nezmenená.
- 175 Je teda potrebné v rámci neobmedzenej právomoci Všeobecného súdu prepočítať výšku pokuty, ktorá bola žalobkyniam uložená, a to s ohľadom na trvanie ich skutočnej účasti na porušení (pozri v tomto zmysle rozsudok IMI a i./Komisia, už citovaný v bode 148 vyššie, body 96, 97 a 190).
- 176 S ohľadom na uvedené dosahuje trvanie tejto účasti na porušení 11 mesiacov a 28 dní. Podľa metódy stanovovania pokút uvedenej v usmerneniach a uplatnenej Komisiou v napadnutom rozhodnutí predstavuje takéto účasť krátkodobé porušenie, pre ktoré v zásade žiadne zvýšenie stanovené nie je (bod 1 B usmernení). Ustanovenie uvedené

ako posledné však nezakotvuje kogentné pravidlo a v každom prípade toto pravidlo nemôže Všeobecný súd zaväzovať v rámci jeho neobmedzenej právomoci.

- 177 Pritom s ohľadom na okolnosti veci a najmä na nevyhnutne približnú povahu trvania uvedenú v predchádzajúcom bode spôsobenú tým, že zohľadňuje 30. október 1998 ako koniec prvého obdobia účasti žalobkyní na karteli, ako aj s ohľadom na skutočnosť, že táto účasť bola neskôr obnovená, sa Všeobecný súd domnieva, že zvýšenie východiskovej sumy pokuty o 10 % primerane odráža trvanie tejto účasti na porušení.
- 178 Výšku pokuty treba teda znížiť tým, že zvýšenie východiskovej sumy pokuty o 20 %, ktoré Komisia uplatnila v odôvodnení č. 353 napadnutého rozhodnutia, nahradí zvýšením o 10 %, a prvú časť druhého žalobného dôvodu treba vo zvyšnej časti zamietnuť.

O druhej časti druhého žalobného dôvodu založenej na nesprávnom posúdení závažnosti údajného porušenia

- 179 Žalobkyne tvrdia, že ak ide podľa ustálenej judikatúry o určenie závažnosti porušenia, je potrebné určiť osobnú zodpovednosť daných podnikov a závažnosť týkajúcu sa účasti každého z nich. Žalobkyne sa domnievajú, že Komisia v napadnutom rozhodnutí buď takéto osobné preskúmanie nevykonala, alebo ho vykonala nesprávne. Východisková suma pokuty (15 miliónov eur) je preto neodôvodnená.

- 180 V tomto ohľade treba na úvod pripomenúť, že pokiaľ sa porušenia dopustili viaceré podniky, Komisia musí skúmať závažnosť účasti na ňom každého z nich (pozri rozsudok Komisia/Anic Partecipazioni, už citovaný v bode 34 vyššie, bod 153 a tam citovanú judikatúru), aby bolo možné určiť, či v ich prípade existujú priťažujúce alebo poľahčujúce okolnosti (rozsudok Súdu prvého stupňa z 8. októbra 2008, Carbone-Lorraine/Komisia, T-73/04, Zb. s. II-2661, bod 190).
- 181 Tento záver predstavuje logický dôsledok zásady individuálnosti trestov a sankcií, podľa ktorej môže byť podnik sankcionovaný len za skutky, ktoré sa mu osobne vytýkajú, a ktorá je uplatniteľná v každom správnom konaní, ktoré môže viesť k sankciám podľa pravidiel hospodárskej súťaže Únie (rozsudok Súdu prvého stupňa 9. júla 2003, Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients/Komisia, T-224/00, Zb. s. II-2597, bod 261).
- 182 Pokiaľ ide o uplatnenie usmernení, treba pripomenúť, že metóda, ktorú na stanovovanie výšky pokuty uvádzajú, sa riadi podľa pravidiel založených na stanovení základnej čiastky podľa závažnosti a dĺžky trvania porušovania, ktorá sa bude zvyšovať s ohľadom na priťažujúce okolnosti alebo znižovať s ohľadom na poľahčujúce okolnosti.
- 183 Z judikatúry tak vyplýva, že v rámci uplatňovania usmernení treba rozlišovať medzi posudzovaním závažnosti porušenia, ktoré slúži na stanovenie východiskovej sumy pokuty, a posudzovaním závažnosti vo vzťahu k účasti každého z dotknutých podnikov na porušovaní, ktorá má byť posudzovaná v rámci prípadného uplatňovania priťažujúcich alebo poľahčujúcich okolností (rozsudok Carbone-Lorraine/Komisia, už citovaný v bode 180 vyššie, bod 100; pozri tiež v tomto zmysle rozsudky Súdu prvého stupňa z 9. júla 2003, Cheil Jedang/Komisia, T-220/00, Zb. s. II-2473, bod 189, a z 30. apríla 2009, CD-Contact Data/Komisia, T-18/03, Zb. s. II-1021, bod 95).

184 Treba tiež pripomenúť, že body 2 a 3 usmernení stanovujú upravenie základnej sumy pokuty v závislosti od určitých priťažujúcich a poľahčujúcich okolností, ktoré sa týkajú jednotlivých dotknutých podnikov. Najmä bod 3 usmernení s názvom „Poľahčujúce okolnosti“ uvádza demonštratívny zoznam okolností, ktoré môžu viesť k zníženiu základnej sumy pokuty. V ňom sa uvádza výlučne pasívna úloha podniku, faktické neuplatňovanie dohôd, ukončenie porušovania, len čo zasiahne Komisia, existencia primeraných pochybností podniku o tom, či postihované správanie predstavuje porušenie, skutočnosť, že k porušeniu došlo z nedbanlivosti, ako aj efektívna spolupráca podniku v konaní mimo rámca oznámenia o spolupráci.

185 Naproti tomu v kontexte stanovovania východiskovej sumy pokuty Komisia nie je povinná účinky správania podniku osobitne posúdiť. Podľa ustálenej judikatúry sa na stanovenie všeobecnej úrovne pokút nezohľadňujú následky vyplývajúce zo skutočného správania, o ktorom podnik tvrdí, že si ho osvojil, ale následky vyplývajúce z celkového porušovania, na ktorom sa podieľal (rozsudky Súdneho dvora Komisia/Anic Partecipazioni, už citovaný v bode 34 vyššie, bod 152, a z 12. novembra 2009, Carbone-Lorraine/Komisia, C-554/08 P, Zb. s. II-189*, body 21 a 24).

186 V predmetnej veci žalobkyne po prvé Komisii v podstate vytkávajú, že v rámci posúdenia závažnosti porušenia neanalyzovala ich vlastné správanie. Zdôrazňujú, že Komisia sa vo svojej kvalifikácii porušenia ako „veľmi závažné“ uvedenej v odôvodneniach č. 319 až 331 napadnutého rozhodnutia zamerala na kartel sám osebe, bez toho, aby sa sústredila na individuálne správanie jednotlivých sťažiteľov, najmä Barlo. Žalobkyne sa však domnievajú, že najmä s ohľadom na základné charakteristiky porušenia, ktoré boli analyzované v odôvodnení č. 320 napadnutého rozhodnutia, nemožno kvalifikovať správanie Barlo ako „veľmi závažné“.

- 187 Ako vyplýva z uvedeného vyššie, v tomto ohľade treba uviesť, že v rámci uplatnenia usmernení sa majú skutočnosti týkajúce sa vlastného správania podniku prípadne zohľadniť v štádiu posúdenia príťažujúcich alebo poľahčujúcich okolností (body 2 a 3 usmernení), na účely prispôbenia úrovne základnej sumy pokuty stanovenej najmä v závislosti na závažnosti porušenia, ktorého sa podnik zúčastnil. Tvrdenie, že Komisia mala v tomto štádiu stanovovania výšky pokuty analyzovať osobitne individuálne správanie žalobkyní, teda treba zamietnuť.
- 188 Žalobkyne napokon v skutočnosti nepopierajú samotnú závažnosť porušenia stanovenu Komisiou. Aj keď tvrdia, že Komisia nevykonala žiadnu analýzu dotknutého geografického trhu, nepredkladajú žiadnu informáciu, aby dôvodnosť záveru Komisie, že trh pokrýval celé územie EHP, popreli.
- 189 V každom prípade, ako Súdny dvor už rozhodol, z usmernení vyplýva, že pokiaľ ide o horizontálne kartely v oblasti cien alebo rozdelenia trhu, z usmernení tiež vyplýva, že tieto kartely môžu byť kvalifikované ako veľmi závažné porušenia výlučne na základe ich samotnej povahy, a to bez toho, aby bola Komisia povinná preukázať konkrétny dopad porušenia na trh (rozsudky Súdneho dvora z 3. septembra 2009, *Prym a Prym Consumer/Komisia*, C-534/07 P, Zb. s. I-7415, bod 75, a z 24. septembra 2009, *Erste Group Bank a i./Komisia*, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P a C-137/07 P, Zb. s. I-8681, bod 103). Takéto kartely si totiž už z dôvodu svojej povahy zaslúžia uloženie najprísnejších pokút. Ich prípadný konkrétny dopad na trh, najmä otázka, nakoľko obmedzenie hospodárskej súťaže viedlo k vyššej cene na trhu, než aká by prevládala, pokiaľ by kartel neexistoval, nie je rozhodujúcim kritériom na určenie úrovne pokút (rozsudok Súdu prvého stupňa zo 6. mája 2009, *KME Nemecko a i./Komisia*, T-127/04, Zb. s. II-1167, bod 64). Tvrdenia žalobkyní, že ich správanie nemalo na trh

žiaden vplyv, neumožňuje v žiadnom prípade spochybníť kvalifikáciu porušenia ako „veľmi závažné“.

- 190 Treba teda konštatovať, že Komisia bola oprávnená dospieť v odôvodnení č. 331 napadnutého rozhodnutia k záveru, že predmetný kartel predstavoval „veľmi závažné“ porušenie s ohľadom na jeho samotnú povahu a skutočnosť, že pokrýval celé územie EHP.
- 191 Po druhé žalobkyne napádajú posúdenie Komisie uvedené v odôvodneniach č. 332 až 336 napadnutého rozhodnutia, ktoré vykonala na základe „rozdielneho zaobchádzania“ a ktoré ju viedlo k tomu, že im priznala zníženie výšky pokuty o 25 %.
- 192 Žalobkyňa tvrdí, že výška pokuty pred uplatnením zníženia o 25 % žiadne rozdielne zaobchádzanie nereflektuje, lebo je len výsledkom uplatnenia toho istého „matematického vzorca“ na všetky dotknuté podniky. Žalobkyne sa domnievajú, že Komisia na účely určenia východiskovej sumy pokuty použila percentuálnu sadzbu okolo 30 % z obratu, ktorý dotknuté podniky dosiahli z predaja výrobkov z PMMA v EHP (odôvodnenie č. 334 napadnutého rozhodnutia).
- 193 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že šiesty odsek bodu 1 A usmernení stanovuje možnosť rozlíšiť východiskové sumy pokuty, ktoré sa majú uplatniť na podniky zapojené do rovnakého porušenia, „aby bola zohľadnená špecifická záťaž, a teda aj reálny dosah porušovania pravidiel každého podniku v hospodárskej súťaži, predovšetkým tam, kde je značná disparita medzi veľkosťou podnikov, ktoré sa dopúšťajú tých istých

priestupkov“. Komisia takto postupovala v odôvodnení č. 332 a nasl. napadnutého rozhodnutia. Oznamovala, že „stupnice pokút, ktoré je možné uložiť, umožň[ovali] uplatniť na podniky rozdielne zaobchádzanie tak, že bola zohľadnená skutočná ekonomická schopnosť podnikov, ktoré sa zúčastnili porušenia, významne narušiť hospodársku súťaž“ a že „[je] to primerané, ak existujú, ako to je v predmetnej veci, veľké rozdiely v obratoch, ktoré majú podniky, ktoré sa dopúšťajú porušenia, z výrobkov, na ktoré sa vzťahuje kartel“ (odôvodnenie č. 332 napadnutého rozhodnutia). Treba tiež uviesť, že z napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že Komisia použila „matematický vzorec“, ako tvrdia žalobkyne, avšak z napadnutého rozhodnutia jasne vyplýva, že na účely stanovenia východiskovej sumy pokuty Komisia uplatnila na všetky dotknuté podniky rovnaké kritérium, a síce kritérium „relatívneho významu v obrate, ktorý dotknuté podniky dosiahli z predaja výrobkov z PMMA, pre ktoré sa zúčastnili kartelu“ (odôvodnenie č. 333 napadnutého rozhodnutia).

¹⁹⁴ Tento postup však nemožno kritizovať. Naopak, uvedený postup umožňuje nediskriminačným spôsobom zohľadniť objektívne rozdiely medzi jednotlivými účastníkmi kartelu s cieľom určiť sumy pokuty podľa skutočnej ekonomickej schopnosti podnikov, ktoré sa zúčastnili porušenia, významne narušiť hospodársku súťaž. Keďže výsledkom tohto prístupu sú rôzne východiskové sumy pokuty, treba konštatovať, že na rozdiel od tvrdení žalobkýň Komisia uplatnila skutočné „rozdielne zaobchádzanie“ v zmysle usmernení.

¹⁹⁵ Okrem toho treba zdôrazniť, že kritérium prijaté Komisiou tiež zohľadňuje skutočnosť, že priama účasť žalobkýň na karteli bola preukázaná, len pokiaľ ide o pevné dosky z PMMA. Komisia jasne vyhlásila, že „[v] prípade Barlo šlo len o PMMA – pevné dosky“ (odôvodnenie č. 333 napadnutého rozhodnutia), a zohľadnila teda obrat dosiahnutý, pokiaľ ide o tento výrobok, v EHP za rok 2000. Zo spisu pritom vyplýva, že žalobkyne boli aktívne tiež v odvetví formovacej zmesi PMMA. V dôsledku toho dôvodnosť druhej časti prvého žalobného dôvodu (pozri najmä bod 152 vyššie) nemá vplyv na posúdenie Komisie, pokiaľ ide o túto otázku.

196 Ďalej žalobkyne tvrdia, že zníženie výšky pokuty o 25 % uplatnené v odôvodnení č. 335 napadnutého rozhodnutia nebolo dostatočne odôvodnené a že je nedostatočné. Žalobkyne sa domnievajú, že uvedené zníženie malo zohľadniť skutočnosť, že neboli zodpovedné za celý kartel, a nie len ich neznalosť v tomto smere, pričom boli považované za zodpovedné za celé jediné porušenie. Žalobkyne sa teda domnievajú, že zníženie, ktoré by odrážalo rozdelenie MMA medzi jednotlivé kategórie dotknutých výrobkov, by bolo „úplné minimum“. Žalobkyne pripomínajú, že podľa odôvodnenia č. 5 napadnutého rozhodnutia bolo toto rozdelenie nasledujúce: 49 %, pokiaľ ide o pevné dosky, 36 %, pokiaľ ide o formovacie zmesi, a 15 %, pokiaľ ide o sanitárne výrobky.

197 V tomto smere treba konštatovať, že žalobkyne správne tvrdia, že skutočnosť, že neboli zodpovedné za celý kartel, ako vyplýva z preskúmania druhej časti prvého žalobného dôvodu, mala byť zohľadnená v rámci stanovenia východiskovej sumy pokuty.

198 Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že žalobkyniam mohla byť na rozdiel od ostatných adresátov napadnutého rozhodnutia pripísaná len časť kartelu, a to časť týkajúca sa pevných dosiek z PMMA. Preto bolo porušenie pravidiel práva hospodárskej súťaže nevyhnutne menej závažné než to, ktoré je pripísané porušiteľom, ktorí sa zúčastnili na všetkých častiach porušenia a ktorí k účinnosti a závažnosti tohto kartelu prispeli väčšmi než porušiteľ, ktorý bol zapojený len do jednej časti tohto kartelu (pozri v tomto zmysle rozsudok IMI a i./Komisia, už citovaný v bode 148 vyššie, body 162 a 164).

199 Podniku však nemôže byť uložená pokuta, ktorej výška sa vypočíta na základe jeho účasti na tajnej dohode, za ktorú nie je uznaný za zodpovedný (rozsudok Sigma Technologie/Komisia, už citovaný v bode 144 vyššie, bod 79 až 82, a IMI a i./Komisia, už citovaný v bode 148 vyššie, bod 157).

- 200 V rámci uplatnenia usmernení je potrebné toto posúdenie urobiť vždy v štádiu stanovenia osobitnej východiskovej sumy, keďže zohľadnenie poľahčujúcich okolností umožňuje upraviť iba základnú sumu pokuty v závislosti od spôsobu, akým porušiteľ vykonával kartel. Pritom porušiteľ, ktorý nie je zodpovedný za účasť na niektorých častiach daného kartelu, nemôže mať úlohu pri vykonávaní týchto častí (rozsudok IMI a i./Komisia, už citovaný v bode 148 vyššie, bod 164).
- 201 Treba teda konštatovať, že v predmetnej veci, hoci Komisia pochybila pri určení zodpovednosti žalobkyní za kartel, postupovala správne, pokiaľ ide o určenie výšky pokuty v súlade so zásadami uvedenými vyššie.
- 202 Ako vyplýva z vyššie uvedeného (pozri bod 195 vyššie), štádium výpočtu pokuty, ktoré spočíva v zaradení dotknutých podnikov do niekoľkých kategórií podľa ich relatívneho významu na obrate dosiahnutom z predaja výrobkov z PMMA, v súvislosti s ktorými sa podieľali na karteli, nie je postihnutá vadou na úrovni určovania zodpovednosti za porušenie.
- 203 Pokiaľ ide o tvrdenie žalobkyní, že zohľadnený obrat mal vylúčiť obrat dosiahnutý Quinn Plastics, SA, lebo Komisia v napadnutom rozhodnutí od všetkých výhrad voči tejto spoločnosti upustila, stačí len konštatovať, že žalobkyne nepopierajú tvrdenie Komisie, podľa ktorého skutočnosť, že tejto spoločnosti nie je napadnuté rozhodnutie určené, nič nemení na obrate z predaja pevných dosiek z PMMA, ktorý možno pripočítať podniku Barlo zahrňajúcemu aj materskú spoločnosť, ktorá bola adresátom, teda Quinn Barlo, ktorá v čase spáchania priestupku vlastnila Quinn Plastics, SA.

- 204 V odôvodnení č. 335 napadnutého rozhodnutia Komisia ďalej žalobkyniam priznala osobitné zníženie o 25 % z východiskovej sumy pokuty z dôvodu, že „ne[bolo] zrejmé, či sa spoločnosť Barlo na tajných dohodách týkajúcich sa PMMA – formovacích zmesí alebo PMMA – sanitárnych výrobkov zúčastnila, či nie“, a preto „sa zdalo, že spoločnosť Barlo o globálnom projekte protisúťažných dohôd nevedela alebo nemusela nutne vedieť“.
- 205 Toto zníženie určite nebolo odôvodnené neexistenciou zodpovednosti žalobkýň za časti kartelu týkajúce sa formovacích zmesí z PMMA, ale len tým, že neboli do uvedených častí priamo zapojené alebo že o nich nevedeli.
- 206 Táto úvaha však sama osebe nemôže poskytnutie daného zníženia spochybníť vzhľadom na to, že Komisia oprávnene mohla zníženie výšky pokuty na takomto základe poskytnúť.
- 207 Ostáva teda overiť, či uvedené zníženie, ako aj osobitná východisková suma pokuty, ktorá z neho vyplýva (15 miliónov eur) primerane odrážajú závažnosť porušenia spáchaného žalobkýňami posúdené s ohľadom na čiastočné zrušenie článku 1 napadnutého rozhodnutia (pozri bod 152 vyššie).
- 208 V tejto súvislosti treba uviesť, že hoci sa dané porušenie týkalo len jedného z troch dotknutých výrobkov, nemení to nič na tom, že šlo stále o veľmi závažné porušenie (pozri bod 189 vyššie), ktoré navyše zahŕňalo celé územie EHP. Najmä skutočnosť, že toto jediné porušenie zohľadnené ako celok by mohlo predstavovať ešte závažnejšie porušenie práva hospodárskej súťaže, ale neznamená to, že porušenie, ktorého

sa žalobkyne dopustili, nie je tiež „veľmi závažné“ (pozri v tomto zmysle rozsudok Všeobecného súdu z 28. apríla 2010, *Oxley Threads/Komisija*, T-448/05, Zb. s. II-69*, bod 37).

- 209 Tento záver nespochybňujú tvrdenia žalobkýň, podľa ktorých nebolo preukázané, že sa podieľali na hlavných charakteristikách kartelu uvedených v odôvodnení č. 320 napadnutého rozhodnutia. S ohľadom na úvahy uvedené v bodoch 180 až 187 vyššie nebolo relevantnou otázkou vo fáze určovania východiskovej sumy pokuty samotné chovanie žalobkýň, ale otázka charakteristík porušenia, na ktorom sa podieľali. Žalobkyne pritom netvrdia, že hlavné charakteristiky kartelu uvedené v odôvodnení č. 320 napadnutého rozhodnutia nemožno uplatniť na sporné porušenie, lebo toto porušenie sa týkalo len pevných dosiek z PMMA. Ďalej aj za predpokladu, že by sa žalobkyne priamo všetkých druhov protisúťažných správanií uvedených v odôvodnení č. 320 napadnutého rozhodnutia nezúčastnili, treba poukázať na to, že sa zúčastnili stretnutí týkajúcich sa pevných dosiek z PMMA, na ktorých sa najmä uzatvárali dohody o cenách, o cenách sa diskutovalo a dochádzalo k výmene informácií o trhu (pozri body 60 až 78 vyššie), a že žalobkyne teda o uvedených protisúťažných správaniach vedeli, vrátane tých, ktorých sa priamo nezúčastnili, alebo ich mohli dôvodne predvídať (pozri bod 128 vyššie).
- 210 Treba teda konštatovať, že porušenie, ktorého sa žalobkyne dopustili, treba v zmysle usmernení kvalifikovať ako „veľmi závažné“. Pritom treba pripomenúť, že uvedené usmernenia pre takéto porušenia v zásade stanovujú 20 miliónov eur ako minimálnu východiskovú sumu.
- 211 Pokiaľ ide o tvrdenie žalobkýň, že východisková suma pokuty, ktorá sa na ne uplatňovala, mala v podstate odrážať význam pevných dosiek z PMMA v porovnaní so všetkými výrobkami z PMMA, ktoré boli predmetom jediného porušenia, treba

pripomenúť, že zásada proporcionality má v tomto kontexte za následok, že Komisia musí pokutu stanoviť proporcionálne k faktorom, ktoré zohľadnila pri posúdení závažnosti porušenia, a tieto faktory musí v tejto súvislosti uplatňovať vnútorne súladným a objektívne odôvodneným spôsobom (pozri rozsudok BST/Komisia, už citovaný v bode 141 vyššie, bod 60 a tam citovanú judikatúru).

212 Ako však vyplýva z judikatúry, veľkosť relevantného trhu v zásade nie je povinným faktorom, ale len jednou z okolností relevantných na účely posúdenia závažnosti porušenia a stanovenia výšky pokuty (pozri v tomto zmysle rozsudok Prym a Prym Consumer/Komisia, už citovaný v bode 189 vyššie, bod 55). Tak isto podľa metodológie stanovenej v usmerneniach aj tak nejde o určujúci prvok v kontexte stanovovania východiskovej sumy pokuty (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa zo 6. mája 2009, Wieland-Werke/Komisia, T-116/04, Zb. s. II-1087, body 62 až 64).

213 Z toho vyplýva, že zníženie východiskovej sumy pokuty, ktoré mohli žalobkyne požadovať z dôvodu, že sa kartelu zúčastnili, len pokiaľ ide o pevné dosky z PMMA, nemohlo primeraným spôsobom odrážať význam tohto výrobku vo vzťahu k všetkým výrobkom z PMMA, ktoré boli predmetom jediného porušenia. Takéto zníženie by naopak nebolo v súlade so zásadou proporcionality pripomenutou v bode 211 vyššie, lebo by dostatočne nezohľadňovalo skutočnosť, že sa žalobkyne tak ako ostatní adresáti napadnutého rozhodnutia podieľali na veľmi závažnom karteli, ktorý sa týkal celého územia EHP.

214 Napokon treba uviesť, že návrh žalobkýň smerujúci v zásade k zníženiu východiskovej sumy pokuty o 51 %, namiesto zníženia o 25 %, ktoré Komisia priznala (pozri bod 196 vyššie), nie je založený na obratoch z predaja každého z troch daných výrobkoch z PMMA, ale na rozdelení suroviny (MMA) medzi tieto tri výrobky z PMMA, a to bez toho, aby žalobkyne vysvetlili, prečo by toto kritérium bolo na účely posúdenia

závažnosti porušenia, ktorého sa dopustili, relevantné. Pritom pokiaľ ide o otázku, ktorú časť obratu z predaja všetkých troch uvedených výrobkov z PMMA na úrovni EHP v roku 2000 možno pripísať len pevným doskám z PMMA, z dokumentov predložených Komisiou v odpovedi na otázku Všeobecného súdu vyplýva, že väčšina dotknutých podnikov vrátane žalobkyní túto časť počas správneho konania odhadovala približne na 60 % či viac, pričom len jeden podnik ju odhadoval približne na 50 %.

- 215 Za týchto podmienok treba konštatovať, že zníženie východiskovej sumy pokuty žalobkyní o 25 % priznané v odôvodnení č. 335 napadnutého rozhodnutia odráža závažnosť porušenia, na ktorom sa žalobkyne podieľali, primeraným spôsobom. Z toho jednak vyplýva, že napriek pochybeniu, ktorého sa Komisia dopustila v súvislosti so stanovením zodpovednosti žalobkyní za kartel (pozri bod 152 vyššie), nedopustila sa zjavne nesprávneho posúdenia východiskovej sumy ich pokuty, a ďalej, že v rámci neobmedzenej právomoci Všeobecného súdu nemožno túto sumu viac znížiť.
- 216 Preto musí byť druhá časť druhého žalobného dôvodu zamietnutá.

O tretej časti druhého žalobného dôvodu založenej na nesprávnom posúdení poľahčujúcich okolností

- 217 Žalobkyne uplatňujú, že posúdenie napadnutého rozhodnutia týkajúce sa poľahčujúcich okolností nie je dostatočne odôvodnené a porušuje usmernenia, ako aj zásadu primeranosti.

– O pasívnej malej úlohe pri porušení

- 218 Žalobkyne sa domnievajú, že posúdenie Komisie v odôvodnení č. 373 napadnutého rozhodnutia, ktoré sa týka zníženia výšky pokuty o 50 % z dôvodu pasívnej a malej úlohy, je nesprávne odôvodnené, lebo uvedený bod odôvodnenia obsahuje nepresné a nepreukázané tvrdenia. Dané zníženie je teda nedostatočné.
- 219 V tomto ohľade treba na úvod pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry, ak Komisia prijme usmernenia určené na to, aby upresnili, pri dodržaní Zmluvy, kritériá, ktoré hodlá uplatňovať v rámci výkonu svojej voľnej úvahy, vyplýva z toho vlastné obmedzenie tejto právomoci v rozsahu, v akom jej prislúcha dodržiavať indikatívne pravidlá, ktoré si sama stanovila (pozri rozsudok z 8. októbra 2008, Carbone-Lorraine/Komisia, už citovaný v bode 180 vyššie, bod 192 a tam citovanú judikatúru).
- 220 Obmedzenie voľnej úvahy Komisie, ktoré si sama stanovila prijatím usmernení, totiž nie je nezlučiteľné so zachovaním podstatného rozsahu jej voľnej úvahy. Usmernenia obsahujú rôzne flexibilné prvky, ktoré umožňujú Komisii výkon jej diskrečnej právomoci v súlade s ustanoveniami nariadenia č. 1/2003, ako ich vyložil Súdny dvor (pozri v tomto zmysle rozsudky Wieland-Werke/Komisia, už citovaný v bode 212 vyššie, bod 31, a z 30. septembra 2009, Hoechst/Komisia, T-161/05, Zb. s. II-3555, bod 129).
- 221 V prípade neexistencie záväzného ustanovenia v usmerneniach, pokiaľ ide o poľahčujúce okolnosti, ktoré možno zobrať do úvahy, teda treba predpokladať, že Komisia si ponechala určitú mieru voľnej úvahy na celkové posúdenie významu prípadného zníženia výšky pokút z dôvodu poľahčujúcich okolností.

222 Pokiaľ ide o poľahčujúcu okolnosť stanovenú v bode 3 v prvej zarážke usmernení, ktorá sa vzťahuje k výlučne pasívnej úlohe pri porušení pravidiel alebo úlohe nasledovania vodcu, Komisia v odôvodnení č. 373 napadnutého rozhodnutia uviedla:

„Zo skutočností opísaných v bodoch 137 a 223 vyplýva, že účasť Barlo na karteli nemožno porovnávať s účasťou väčšiny ostatných podnikov. Pravdepodobne neexistuje mnoho informácií preukazujúcich skutočnosť, že sa Barlo aktívne zúčastnila na vytváraní prípadných protisúťažných dohôd alebo protisúťažných postupov. Odhalené protisúťažné kontakty skôr preukazujú, že Barlo sa sporadicky zúčastnila na stretnutiach, na ktorých bol podnik len informovaný o protisúťažných dohodách alebo postupoch, ktoré boli v prípade PMMA – pevných dosiek dohodnuté. Je tiež zrejmé, že Barlo sa nezúčastnila na mnohých dôležitých mnohostranných stretnutiach, na ktorých sa rozhodovalo o kľúčových aspektoch dohôd o cenách, a protisúťažných postupov.“

223 S ohľadom na tieto úvahy sa Komisia domnievala, že žalobkyne zohrávali „pasívnu a malú rolu“ a znížila výšku pokuty o 50 %, ktorá by im bola inak uložená (odôvodnenie č. 374 napadnutého rozhodnutia).

224 V tomto ohľade treba uviesť, že z judikatúry vyplýva, že pasívna úloha spočíva v „malej aktivite“ daného podniku, teda chýbajúcej aktívnej účasti na vypracovaní protisúťažnej dohody alebo dohôd. Spomedzi skutočností, ktoré môžu preukázať pasívnu úlohu podniku v rámci kartelu, možno zobrať do úvahy najmä citelne sporadickejší charakter zúčastňovania sa na rokovaniach v porovnaní s bežnými účastníkmi kartelu, ako aj jeho oneskorený vstup na trh, ktorý je predmetom porušenia, nezávisle od dĺžky jeho účasti na porušení, alebo aj existenciu výslovných vyhlásení v tomto zmysle zo strany

tretích podnikov, ktoré sa na porušení podieľali (pozri rozsudok Všeobecného súdu z 28. apríla 2010, Gütermann a Zwicky/Komisija, T-456/05 a T-457/05, Zb. s. II-1443, body 184 a 185 a tam citovanú judikatúru).

225 Je teda potrebné konštatovať, že Komisia v predmetnej veci posúdila poľahčujúcu okolnosť v prípade pasívnej úlohy žalobkyní správne. Komisia v podstate vyhlásila, že účasť žalobkyní na karteli nemožno porovnávať s účasťou väčšiny ostatných podnikov, lebo odhalené protisúťažné kontakty skôr preukazovali, že Barlo sa sporadicky zúčastnila na stretnutiach, ktoré spočívali len v informovaní podniku o protisúťažných dohodách alebo postupoch, ktoré boli v prípade PMMA – pevných dosiek dohodnuté.

226 Okrem toho zo znenia odôvodnenia č. 373 napadnutého rozhodnutia jasne vyplýva, že v rámci svojho posúdenia predmetnej poľahčujúcej okolnosti Komisia zohľadnila len skutočnosti, ktoré sú analyzované v rámci preskúmania prvej časti prvého žalobného dôvodu. V tomto ohľade treba najmä zdôrazniť, že odôvodnenie č. 373 napadnutého rozhodnutia výslovne odkazuje na bod 137 tohto rozhodnutia, podľa ktorého „žalobkyne [vo] [svojej] odpovedi na oznámenie o výhradách odmietajú prítomnosť pána [B.] na väčšine stretnutí, v prípade ktorých sa predpokladá, že sa ich zúčastnil“, pričom „na štyroch stretnutiach jeho účasť potvrdzujú“. Konštatovanie, že „pravdepodobne neexistuje mnoho informácií preukazujúcich, že sa spoločnosť Barlo aktívne zúčastnila na vytváraní prípadných protisúťažných dohôd alebo protisúťažných postupov“, alebo že je „tiež zrejmé, že spoločnosť Barlo sa nezúčastnila na mnohých dôležitých mnohostranných stretnutiach“, nemožno za týchto podmienok vykladať tak, že na žalobkyne prenáša aktívnu účasť na príprave protisúťažných dohôd či postupov alebo účasť na dôležitých mnohostranných stretnutiach. Kritiky žalobkyní v tomto smere sú teda neúčinné.

227 Okrem toho žalobkyne popierajú len znenie odôvodnenia č. 373 napadnutého rozhodnutia, a to bez toho, aby vysvetlili, prečo skutočnosti v predmetnej veci by mali odôvodňovať na základe analyzovanej poľahčujúcej okolnosti ešte významnejšie zníženie.

228 Uvedenú výhradu treba preto zamietnuť.

– O neexistencii skutočného vykonávania protiprávnych dohôd alebo postupov

229 Žalobkyne sa domnievajú, že dôvody, na základe ktorých Komisia v napadnutom rozhodnutí zamietla ich tvrdenie vychádzajúce z neexistencie skutočného vykonávania protiprávnych dohôd alebo postupov ako poľahčujúcu okolnosť (odôvodnenie č. 381 napadnutého rozhodnutia), sú nesprávne.

230 V odôvodnení č. 381 napadnutého rozhodnutia, Komisia uviedla:

„Hoci nie je k dispozícii žiaden dôkaz, že by Barlo systematicky nevykonávala dohody o cenách alebo neprenášala náklady za dodatočné služby na zákazníkov, je jasné, že sa mohla opierať o vymenené informácie o trhu a upraviť tak svoje obchodné správanie (možno uľahčením nárastov podielov na trhu). Barlo sa vo vzťahu k ostatným podnikom okrem toho výslovne nezdržala sledovania spoločných cieľov, ktoré navrhli a o ktorých rozhodli všetky podniky (a to bez ohľadu na to, či boli tieto ciele na stretnutí často navrhnuté nečakane). Komisia teda výhradu spoločnosti Barlo, že

skutočné nevykonávanie protiprávnych dohôd alebo postupov bolo poľahčujúcou okolnosťou, odmieta.“

231 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa judikatúry treba na účely priznania poľahčujúcej okolnosti týkajúcej sa faktického neuplatňovania protiprávnych dohôd a postupov v zmysle bodu 3 druhej zarážky usmernení overiť, či okolnosti uplatňované žalobcom môžu preukázať, že počas obdobia, keď sa tento podnik pripojil k dohodám predstavujúcim porušenie, sa skutočne vyhýbal ich uplatňovaniu súťažným správaním na trhu, alebo prinajmenšom, že jasne a významne porušoval povinnosti smerujúce k vykonávaniu tohto kartelu do tej miery, že narušil jeho samotné fungovanie (rozsudky Súdu prvého stupňa z 15. marca 2006, Daiichi Pharmaceutical/Komisia, T-26/02, Zb. s. II-713, bod 113, a z 8. októbra 2008, Carbone-Lorraine/Komisia, už citovaný v bode 180 vyššie, bod 196).

232 V tomto ohľade treba konštatovať, že podľa judikatúry uvedenej v predchádzajúcom bode Komisia svoje posúdenie uvedené v odôvodnení č. 381 napadnutého rozhodnutia založila na správnych kritériách.

233 Žalobkyne najmä nemôžu Komisiu platne kritizovať za zohľadnenie neexistencie dôkazu, že sa spoločnosť Barlo systematicky zdržala vykonávania dohôd o cenách alebo prenášania nákladov za dodatočné služby na zákazníkov, lebo v rámci posúdenia danej poľahčujúcej okolnosti ide o zjavne relevantný prvok. Na rozdiel od toho, čo žalobkyne zrejme navrhujú, zo znenia odôvodnenia č. 381 napadnutého rozhodnutia okrem toho jasne vyplýva, že ide len o jeden z ďalších poznatkov, ktorých celkové posúdenie viedlo Komisiu k tomu, aby danú poľahčujúcu okolnosť žalobkyniam nepriznala.

- 234 Tvrdenia žalobkyní pritom nemôžu uvedené celkové posúdenie Komisie spochybniť.
- 235 Po prvé žalobkyňami predložené okolnosti nestačia na preukázanie, že Barlo sa skutočne zdržala vykonávania dohôd o cenách alebo prenášania nákladov za dodatočné služby na zákazníkov.
- 236 Žalobkyne totiž len predkladajú vyhlásenie pána B., že Barlo nevykonala nič z toho, čo bolo dohodnuté na stretnutiach, na ktorých sa zúčastnil, a ďalej tvrdenie Atofiny, ktoré je uvedené v odôvodnení č. 326 napadnutého rozhodnutia. Vo zvyšku žalobkyne výslovne pripúšťajú, že v súvislosti s cenovou politikou v období od roku 1999 do roku 2000 neboli schopné poskytnúť presné dôkazy.
- 237 Treba však poukázať na to, že tvrdenie Atofiny odkazovalo na zvýšenie podielu Barlo na trhu s pevnými doskami z PMMA v období rokov 2000 až 2002. Vzhľadom na to, že účasť Barlo na porušení trvala od 30. apríla 1998 do 21. augusta 2000, nejde o poznatok umožňujúci preukázať, že nedochádzalo k vykonávaniu dohôd o cenách, a ešte menej, že k nemu nedochádzalo systematicky. Pokiaľ ide o vyhlásenie zástupcu Barlo, potom s ohľadom na chýbajúce objektívne listinné dôkazy nemožno samotné tieto vyhlásenia považovať za presvedčivé.
- 238 Rovnako nie je sama osebe rozhodujúca okolnosť, že napadnuté rozhodnutie neobsahuje poznatky dokazujúce, že Barlo vykonávala dohody o cenách. Nemožno totiž tvrdiť, že Komisia bola povinná žalobkyňiam poskytnúť zníženie výšky pokuty len preto, že nepreukázala vykonávanie protiprávnych dohôd alebo postupov podnikom.

- 239 Po druhé žalobkyne nespochybňujú posúdenie Komisie, podľa ktorého sa Barlo mohla opierať o informácie o trhu vymenené na stretnutiach a upraviť tak svoje obchodné správanie. Uvádza len, že dané tvrdenie nebolo Komisiou preukázané. Podľa judikatúry uvedenej v bode 231 vyššie však prináležalo žalobkyniam, aby uviedli skutočnosti spôsobilé odôvodniť uznanie požadovanej poľahčujúcej okolnosti, a najmä okolnosti vzťahujúcej sa k prípadnému neuplatneniu časti porušenia týkajúcej sa výmeny dôležitých obchodných a dôverných informácií o trhu a/alebo dotknutých podnikoch.
- 240 Po tretie žalobkyne popierajú posúdenie Komisie nachádzajúce sa v druhej vete odôvodnenia č. 381 napadnutého rozhodnutia, lebo na stretnutiach, ktorých sa Barlo zúčastnila, sa o žiadnom spoločnom ciele nerozhodlo. Ako však vyplýva z preskúmania prvej časti prvého žalobného dôvodu, toto tvrdenie nie je správne.
- 241 Okrem toho treba poznamenať, že žalobkyne netvrdili, že Barlo porušovala povinnosti smerujúce k vykonaniu tohto kartelu prinajmenšom tak jednoznačne a dôrazne, že tým bolo narušené jeho samotné fungovanie (pozri bod 231 vyššie).
- 242 Z toho vyplýva, že výhrady žalobkýň týkajúce sa posúdenia Komisie uvedené v odôvodnení č. 381 napadnutého rozhodnutia sú nedôvodné.
- 243 Nakoniec treba zdôrazniť, že odmietnutie uznať skúmanú poľahčujúcu okolnosť je za okolností predmetnej veci odôvodnené tiež všeobecnou štruktúrou napadnutého rozhodnutia.

- 244 Z napadnutého rozhodnutia totiž vyplýva, že v priebehu niektorých období nebol kartel ako celok úplne účinný, lebo jeho účastníci vrátane Barlo sa od uzavretých dohôd odchýlili (pozri napríklad odôvodnenie č. 329 napadnutého rozhodnutia). Keďže však ide o charakteristický znak fungovania kartelu sameho osebe, možno ho zohľadniť akurát v rámci preskúmania závažnosti porušenia, ale nie ako poľahčujúcu okolnosť. V tomto ohľade treba zdôrazniť, že Komisia v rámci určovania východiskovej sumy pokuty preskúmala tvrdenia súvisiace s neúčinným charakterom kartelu (odôvodnenia č. 321 až 329 napadnutého rozhodnutia), a v tomto kontexte najmä vyhlásenie Atofíny, ktoré žalobkyne uviedli (pozri bod 236 vyššie). Hoci sa Komisia domnievala, že porušenie bolo možné kvalifikovať ako veľmi závažné, výslovne tvrdila, že v rámci určovania výšky pokuty sa neopierala „osobitne o konkrétny vplyv [porušenia na trh]“ (odôvodnenie č. 321 napadnutého rozhodnutia).
- 245 Po prvé aj za predpokladu, že správanie Barlo na trhu sa podstatne líšilo od správania ostatných podnikov, ktoré boli adresátmi napadnutého rozhodnutia, treba pripomenúť, že v usmerneniach sa neuvádza, že Komisia musí vždy samostatne brať do úvahy každú z poľahčujúcich okolností vymenovaných v bode 3 týchto usmernení (rozsudok KME Germany a i./Komisia, už citovaný v bode 189 vyššie, bod 114). Pri ich uplatnení Komisia disponuje širokou mierou voľnej úvahy, aby mohla pri zohľadnení všetkých poľahčujúcich okolností predmetnej veci celkovo posúdiť význam prípadného zníženia výšky pokút (rozsudky Súdu prvého stupňa z 8. júla 2004, Mannesmannröhren-Werke/Komisia, T-44/00, Zb. s. II-2223, body 274 a 275, a Dalmine/Komisia, T-50/00, Zb. s. II-2395, body 325 a 326; pozri tiež v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 12. septembra 2007, Prym a Prym Consumer/Komisia, T-30/05, Zb. s. II-107*, bod 204).
- 246 S ohľadom na okolnosti veci pritom závažnosť účasti Barlo na porušení najlepšie odráža skutočnosť, že bola uznaná pasívna a malá rola pri porušení, a to najmä preto, že účasť uvedenej spoločnosti na karteli nemožno porovnávať s účasťou väčšiny ostatných podnikov (odôvodnenie č. 373 napadnutého rozhodnutia). Skutočnosti, ktoré

žalobkyne predložili a ktoré boli preskúmané v bodoch 236 až 241 vyššie, však v žiadanom prípade nestačia na odôvodnenie ďalšieho zníženia základnej sumy pokuty, ktoré by sa pripočítalo k zníženiu, ktoré už Komisia z dôvodu pasívnej roly vykonala.

247 Uvedenú výhradu preto treba zamietnuť.

– O predčasnom ukončení porušenia

248 Žalobkyne tvrdia, že porušenie pripísané Barlo nepochybne skončilo skôr, než začali prvé vyšetrovania Komisie. Žalobkyne vyvracajú dôvody, ktoré Komisia v odôvodneniach č. 384 a 385 napadnutého rozhodnutia predložila, a domnievajú sa, že odmietnutie tejto poľahčujúcej okolnosti je zjavne v rozpore s usmerneniami, ktoré ako poľahčujúcu okolnosť stanovujú „ukončenie porušovania, akonáhle zasiahne Komisia (konkrétne v prípadoch, keď realizuje kontroly)“.

249 V tejto súvislosti treba podotknúť, že ukončenie účasti Barlo na porušení je stanovené k 21. augustu 2000. Je teda nesporné, že Barlo svoju účasť na porušení ukončila pred tým, než Komisia v predmetnej veci zasiahla, teda pred kontrolami na mieste 25. a 26. marca 2003 (odôvodnenie č. 59 napadnutého rozhodnutia).

250 Pokiaľ však ide o žiadosť o zníženie výšky pokuty z tohto dôvodu, stačí konštatovať, že podľa judikatúry nemôže byť poľahčujúca okolnosť na základe bodu 3 tretej zarážky priznaná v prípade, že porušenie skončilo pred prvými zásahmi Komisie a nezávisle

od týchto zásahov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. septembra 2009, Prym a Prym Consumer/Komisia, už citovaný v bode 189 vyššie, body 105 a 106).

²⁵¹ Okrem toho skutočnosť, že Barlo dobrovoľne ukončila porušenie pred začatím vyšetrovania Komisie, už bola dostatočne zohľadnená pri stanovení doby trvania porušenia použitej proti žalobkyniam, takže sa nemôžu odvolávať na bod 3 tretiu zarážku usmernení (pozri v tomto zmysle rozsudky Všeobecného súdu Amann & Söhne a Cousin Filterie/Komisia, už citovaný v bode 149 vyššie, bod 260, a z 19. mája 2010, Chalkor/Komisia, T-21/05, Zb. s. II-1895, bod 152).

²⁵² Z toho vyplýva, že kritiky žalobkyní voči posúdeniu Komisie uvedenému v odôvodneniach č. 384 a 385 napadnutého rozhodnutia sú nedôvodné a predmetnú výhradu treba zamietnuť.

– O zavedení programu súladu s pravidlami hospodárskej súťaže

²⁵³ Žalobkyne zdôrazňujú, že napadnuté rozhodnutie je prvým rozhodnutím o uplatnení noriem Únie v oblasti práva hospodárskej súťaže voči skupine Quinn. Uvádzajú, že akonáhle sa skupina dozvedela o vyšetrovaní, zaviedla program súladu s pravidlami hospodárskej súťaže, o ktorom poskytla Komisii všetky podrobnosti. Za týchto

osobitných okolností by bolo odmietnutie zohľadniť uvedený program ako poľahčujúcu okolnosť nedôvodné.

254 Táto argumentácia nemôže obstať.

255 Po prvé treba uviesť, že skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie je prvým rozhodnutím, ktoré voči žalobkyniam konštatuje porušenie pravidiel Únie v oblasti hospodárskej súťaže, neodôvodňuje zníženie základnej sumy pokuty. Táto okolnosť naopak bola zohľadnená, lebo Komisia voči žalobkyniam nekonštatovala opakované porušovanie ako priťažujúcu okolnosť.

256 Po druhé treba zdôrazniť, že hoci je prijatie opatrení, aby sa zabránilo novým porušeniam, dôležité, nemení to nič na existencii konštatovaného porušenia.

257 Po tretie už bolo rozhodnuté, že samotné prijatie programu zosúladenia s pravidlami hospodárskej súťaže zo strany podniku nemôže predstavovať platnú a spoľahlivú záruku budúceho dlhodobého dodržiavania uvedených pravidiel, takže takýto program nemôže Komisiu prinútiť k zníženiu pokuty z dôvodu, že by sa cieľ prevencie sledovaný uložením pokuty už prinajmenšom čiastočne dosiahol (rozsudok Súdu prvého stupňa z 5. apríla 2006, Degussa/Komisia, T-279/02, Zb. s. II-897, bod 361; pozri tiež rozsudok BASF a UCB/Komisia, už citovaný v bode 127 vyššie, bod 52).

258 Z týchto dôvodov treba uvedenú výhradu zamietnuť.

– O neexistencii prospechu, neexistencii nutnosti odstrašovania a proporcionalite

- 259 Žalobkyne uvádzajú, že cieľom pokút stanovených právom hospodárskej súťaže je jednak pripraviť zodpovedné subjekty o prospech, ktorý by z porušenia mohli získať a jednak mať odstrašujúci účinok (odôvodnenie č. 388 napadnutého rozhodnutia). V predmetnej veci je však uložená pokuta neprimeraná k týmto cieľom, lebo žalobkyne nemali z údajného porušenia žiaden prospech a Barlo ani skupina Quinn neboli nikdy odsúdené za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže.
- 260 Najprv treba zdôrazniť, že bod 3 usmernení nestanovuje okolnosti, ktoré uvádza žalobkyňa v rámci predmetnej výhrady, výslovné ako poľahčujúce.
- 261 Ďalej treba uviesť, že Komisia sa správne domnievala, že tieto skutočnosti neodôvodňovali zníženie pokuty.
- 262 Jednak nie je preukázané tvrdenie o neexistencii prospechu. Zdá sa, že žalobkyne pripúšťajú, že takýto prospech mohol existovať, a trvajú pritom na skutočnosti, že z neho ťažili bývalí akcionári podniku a nie súčasní, ktorí musia znášať finančné následky pokuty. Okrem toho, že tvrdenie uvedené ako posledné nie je podložené, je však tiež nerelevantné. Navyše treba uviesť, že žalobkyne nepopierajú skutočnosť, že sú právnymi nástupcami spoločnosti Barlo, a ani skutočnosť, že v prípade preukázania porušenia sú to ony, komu má byť napadnuté rozhodnutie určené (pozri bod 5 vyššie).

263 Komisia na konci odôvodnenia č. 388 napadnutého rozhodnutia každopádne správne uviedla, že prípadná neexistencia prospechu závažnosť porušenia stanovenú napadnutým rozhodnutím nemení.

264 Pokiaľ ide ďalej o skutočnosť, že ani Barlo a ani skupina Quinn neboli nikdy odsúdené za porušenie pravidiel Únie v oblasti hospodárskej súťaže, treba odkázať na bod 255 vyššie a konštatovať, že neexistencia opakovania porušenia nie je poľahčujúcou okolnosťou.

265 Pokiaľ ide o nepodložené tvrdenie, že z dôvodu nadobudnutia Barlo formou „nepriateľského“ prevzatia nemohli súčasní akcionári vykonať podrobný audit a nezohľadnili možnú existenciu porušenia, ani toto tvrdenie nemôže znížiť závažnosť porušenia či ovplyvniť výšku pokuty, lebo pokuta má odstrašujúci účinok.

266 Túto výhradu teda treba zamietnuť.

– O aktívnej spolupráci mimo pôsobnosti oznámenia o spolupráci

267 Žalobkyne uvádzajú, že s Komisiou počas celého správneho konania úplne spolupracovali. Ich spolupráca spočívala vo vyhľadávaní skutočností, ktoré nemali ihneď k dispozícii, a na tento účel vyvinuli značné úsilie. Žalobkyne sa domnievajú, že Komisia nebola v napadnutom rozhodnutí oprávnená odmietnuť zohľadniť tento aspekt ako poľahčujúcu okolnosť.

- 268 V tomto ohľade treba pripomenúť, že Komisia v bode 3 šiestej zarážke usmernení stanovila poľahčujúcu okolnosť týkajúcu sa efektívnej spolupráce podniku v procese, teda mimo rámca pôsobnosti oznámenia o spolupráci.
- 269 Komisia v odôvodnení č. 392 napadnutého rozhodnutia v predmetnej veci konštatovala, že na základe ustanovenia uvedeného vyššie preskúmala, či jej spolupráca s jedným z dotknutých podnikov umožnila konštatovať porušenie s menšími problémami. Komisia sa v odôvodnení č. 393 napadnutého rozhodnutia domnievala, že s ohľadom na rozsah a veľmi obmedzenú hodnotu ich spolupráce a s ohľadom na ich popieranie skutočností mimo rámca tejto obmedzenej spolupráce neexistuje žiadna ďalšia okolnosť, ktorá by viedla k zníženiu výšky pokút mimo oblasti pôsobnosti oznámenia o spolupráci, ktoré môže byť v prípadoch tajných kartelov v každom prípade len výnimočné.
- 270 V tomto ohľade treba konštatovať, že Komisia sa správne domnievala, že uplatnenie bodu 3 šiestej zarážky usmernení má byť v prípadoch tajných kartelov len výnimočné.
- 271 Uplatnenie tohto ustanovenia totiž nemôže mať za následok, že zbaví oznámenie o spolupráci jeho užitočného účinku. Z uvedeného oznámenia pritom jasne vyplýva, že stanovuje rámec pre odškodnenie podnikov, ktoré sú alebo boli súčasťou tajných kartelov dotýkajúcich sa Spoločenstva, za spoluprácu pri vyšetrovaní Komisie. Z toho vyplýva, že podniky v podstate môžu získať zníženie pokuty z dôvodu ich spolupráce, len ak splnia podmienky, ktoré stanovuje dané oznámenie.
- 272 Bolo tak už napríklad rozhodnuté, že Komisia mohla obmedziť uplatnenie bodu 3 šiestej zarážky usmernení na podnik, ktorý jej ako prvý predložil informácie umožňujúce rozšíriť jej vyšetrovanie a vykonať nevyhnutné opatrenia na účely preukázania

závažnejšieho alebo dlhšieho trvajúceho porušenia (rozsudok Všeobecného súdu z 19. mája 2010, Wieland-Werke a i./Komisia, T-11/05, neuvěřený v Zbierke, bod 232; pozri tiež bod 234).

- 273 V predmetnej veci treba uviesť, že žalobkyne neuvádzajú dostatočne podrobným spôsobom, v čom a v akom rozsahu umožnila ich spolupráca Komisii preukázať uvádzané skutočnosti.
- 274 Ďalej aj keď z analýzy prvej časti prvého žalobného dôvodu vyplýva, že potvrdenie niektorých skutočností žalobkýňami v ich odpovedi na oznámenie o výhradách pomohlo Komisii preukázať zapojenie Barlo do niekoľkých protisúťažných stretnutí, je aj tak potrebné uviesť, že žalobkyne stále popierajú práve skutočnosť, že uvedená odpoveď na oznámenie o výhradách mohla ich zodpovednosť za kartel preukázať.
- 275 Za týchto okolností nie je preukázaná existencia okolností odôvodňujúcich uznanie požadovanej poľahčujúcej okolnosti.
- 276 Uvedenú výhradu preto treba zamietnuť.
- 277 Napokon treba zamietnuť niektoré tvrdenia žalobkýň predložené v rámci druhého žalobného dôvodu, ak sa majú chápať tak, že sa vzťahujú na porušenie povinnosti uviesť odôvodnenie v prípade výšky pokuty, a najmä úrovně poskytnutých znížení (pozri body 196, 217 a 218 vyššie). Z uvedeného totiž vyplýva, že Komisia dostatočne uviedla posudzované skutočnosti, ktoré jej umožnili vymedziť závažnosť a dobu trvania porušenia žalobkýň, a to vrátane dôvodov, na základe ktorých sa rozhodla im poskytnúť zníženie výšky pokuty, ktoré sú uvedené v odôvodneniach č. 335 a 372 až 374.

Splnila tak podstatné formálne náležitosti, ktoré povinnosť odôvodnenia predstavuje (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora zo 16. novembra 2000, KNP BT/Komisia, C-248/98 P, Zb. s. I-9641, bod 42). Osobitne treba konštatovať, že Komisia z tohto dôvodu nie je povinná uvádzať vo svojom rozhodnutí číselné údaje týkajúce sa spôsobu výpočtu pokuty (pozri rozsudok Microsoft/Komisia, už citovaný v bode 131 vyššie, bod 1361 a citovanú judikatúru), a nebola teda povinná úrovne poskytnutých znížení viac odôvodniť.

Záver

- ²⁷⁸ Z vyššie uvedeného vyplýva, že napadnuté rozhodnutie treba zrušiť v rozsahu, v akom konštatuje zodpovednosť žalobkýň za ich účasť na karteli v období od 1. novembra 1998 do 23. februára 2000, a ďalej v rozsahu, v akom konštatuje, že porušili článok 81 ES a článok 53 dohody o EHP tým, že sa podieľali na viacerých dohodách a zosúladených postupoch, ktoré sa týkali nie len pevných dosiek z PMMA, ale tiež formovacích zmesí z PMMA a sanitárnych výrobkov z PMMA. Vo zvyšnej časti treba návrhy na zrušenie zamietnuť.
- ²⁷⁹ Pokiaľ ide o stanovenie výšky pokuty, z uvedeného vyplýva, že zvýšenie východiskovej sumy pokuty o 20 %, ktoré Komisia uplatnila v odôvodnení č. 353 napadnutého rozhodnutia, treba nahradiť zvýšením o 10 % a vo zvyšnej časti treba návrhy smerujúce k zníženiu pokuty zamietnuť.
- ²⁸⁰ Výška pokuty uložená žalobkyniam na základe článku 2 napadnutého rozhodnutia sa teda stanovuje na 8 250 000 eur.

O trovách

- 281 Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Podľa článku 87 ods. 3 rokovacieho poriadku môže Všeobecný súd najmä z výnimočných dôvodov rozdeliť náhradu trov konania medzi účastníkov konania alebo rozhodnúť tak, že každý z účastníkov znáša vlastné trovy konania.
- 282 V predmetnej veci sa návrhom žalobkýň čiastočne vyhovel, a Komisia teda nemala, pokiaľ ide o návrh smerujúci k zamietnutiu žaloby v plnom rozsahu, úspech. Žalobkyne však nemali úspech v rozsahu, v akom navrhovali úplné zrušenie napadnutého rozhodnutia v rozsahu, v ako sa ich týka. Spravodlivým posúdením okolností veci bude teda rozhodnutie, že žalobkyne znášajú 60 % vlastných trov konania a 60 % trov konania Komisie a Komisia znáša 40 % vlastných trov konania a 40 % trov konania žalobkýň.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (tretia komora)

rozhodol a vyhlásil:

- Článok 1 rozhodnutia Komisie K(2006) 2098 v konečnom znení z 31. mája 2006 týkajúceho sa konania o uplatnení článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP (vec COMP/F/38.645 – Metakryláty) sa zrušuje jednak v rozsahu, v akom konštatuje, že Quinn Barlo Ltd, Quinn Plastics NV a Quinn Plastics GmbH porušili článok 81 ES a článok 53 Dohody o európskom hospodárskom priestore (EHP) tým, že sa podieľali na viacerých dohodách a zosúladených**

postupoch, ktoré sa týkali nielen pevných dosiek z polymethylmethakrylátu, ale tiež formovacej zmesi z polymethylmethakrylátu a sanitárnych výrobkov z polymethylmethakrylátu, a ďalej v rozsahu, v akom konštatuje zodpovednosť týchto spoločností za ich účasť na karteli v období od 1. novembra 1998 do 23. februára 2000.

- 2. Výška pokuty, ktorú sú povinné solidárne zaplatiť Quinn Barlo, Quinn Plastics NV a Quinn Plastics GmbH podľa článku 2 rozhodnutia K(2006) 2098 v konečnom znení, je stanovená na 8 250 000 eur.**

- 3. V zostávajúcej časti sa žaloba zamieta.**

- 4. Quinn Barlo, Quinn Plastics NV a Quinn Plastics GmbH znášajú 60 % vlastných trov konania a 60 % trov konania vynaložených Európskou komisiou.**

- 5. Komisia znáša 40 % vlastných trov konania a 40 % trov konania vynaložených Quinn Barlo, Quinn Plastics NV a Quinn Plastics GmbH.**

Czúcz

Labucka

Gratsias

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 30. novembra 2011.

Podpisy

Obsah

Okolnosti predchádzajúce sporu	II - 7965
Konanie a návrhy účastníkov konania	II - 7971
Právny stav	II - 7973
O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 81 ES	II - 7973
O prvej časti prvého žalobného dôvodu založenej na nesprávnom posúdení stretnutí a iných kontaktov alebo výmen informácií, do ktorých bola zapojená Barlo	II - 7974
– O štyroch stretnutiach, na ktorých nebola účasť Barlo spochybnená	II - 7974
– O spochybňovanom stretnutí v Barcelone (Španielsko) z mája – júna 1999 (odôvodnenie č. 164 napadnutého rozhodnutia)	II - 7992
– O neexistencii iných kontaktov alebo výmen informácií, na ktorých sa Barlo zúčastnila	II - 8000
– Záver týkajúci sa prvej časti prvého žalobného dôvodu	II - 8002
O druhej časti prvého žalobného dôvodu založenej na nesprávnom posúdení účasti Barlo na „jednom a spoločnom protisúťažnom projekte“ týkajúcom sa troch výrobov z PMMA	II - 8002
O tretej časti prvého žalobného dôvodu založenej na nesprávnom posúdení účasti Barlo na nepretržitom porušení	II - 8011
O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 23 ods. 3 nariadenia č. 1/2003, usmernení a zásady proporcionality	II - 8015
O prvej časti druhého žalobného dôvodu založenej na nesprávnom posúdení trvania údajného porušenia	II - 8016
II - 8048	

O druhej časti druhého žalobného dôvodu založenej na nesprávnom posúdení závažnosti údajného porušenia	II - 8018
O tretej časti druhého žalobného dôvodu založenej na nesprávnom posúdení poľahčujúcich okolností	II - 8029
– O pasívnej malej úlohe pri porušení	II - 8030
– O neexistencii skutočného vykonávania protiprávnych dohôd alebo postupov	II - 8033
– O predčasnom ukončení porušenia	II - 8038
– O zavedení programu súladu s pravidlami hospodárskej súťaže	II - 8039
– O neexistencii prospechu, neexistencii nutnosti odstrašovania a proporcionality	II - 8041
– O aktívnej spolupráci mimo pôsobnosti oznámenia o spolupráci	II - 8042
Záver	II - 8045
O trovách	II - 8046